

УЛОВЫ ПАДПІСІ:
 1 мес. 40 в.; на 3 мес.—2 р. 60 в.;
 на 6 мес.—5 р.; на 1 год—9 р. 75 в.
 Членства: членавага—10 в., іша-
 гародняга—20 в.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
 За радок нонпарэлі (пасля тавоту)—
 50 кап. Ішагагодніа—1 р.
 Пасрод тавоту ў два разы даражэй.
 Пры шматразовым друкаванні—ошідзі
 на згодзі.
 Згодна плаг. СНН ад 10 верасня 1924 г.
 барэцца зьверху тарыфу 10 проц. падатку.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантор
 1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дзін
 тэлефон № 10-74. 2) Санктар рэдак-
 цыі—ад 12 да 2-оо гадзіны дзін, тэлеф.
 № 6-18. 3) Начні рэдактар (друкарня)
 ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.
 Кіраўн. Г. Канторан
 Кантора абвастаі падпісі ГЛ. № 781.

ПЯТНІЦА, 14 СЬНЕЖНЯ
 1928 г.
 № 287 (3394)
 Кошт асобнага нумару усюды 5 кап.
 Год выданьня дванаццаты.

Амерыканскія экспэ- дыцыі на паўднёвае канцавоўсьсе

Некалькі тыдняў таму назад в
 Монтэ-Відео адправіліся на Паўднё-
 вае канцавоўсьсе тры амерыканскіх
 экспэдыцыі для дасьледваньня ан-
 трыктычнага кантынэнта (самае Паў-
 днёвае канцавоўсьсе ўжо адкрыта
 Скотам і Амундсэнам).
 Экспэдыцыя Бірда, самая шматлі-
 ка і забясьпечаная тэхнічным абста-
 лаваньнем павінна дасягнуць Росава
 мора і адтуль надысьці на атра-
 ды, часткаю на сабаках, часткаю на
 самалётах, накіравацца да зямлі Гра-
 хама.
 Другая экспэдыцыя—Джэфры на-
 ладзіць сваю базу на зямлі Грахама;
 адтуль яна на самалётах накіруецца
 да Паўднёвага канцавоўсься.
 Трэцяя экспэдыцыя—Вількінс
 павінна на самалёце пералезьці на
 кантынэнт да зямлі Эдуарда VII.

Рэакцыя на паўстань не ў Аўганістане будзе задужана

Злоамераныя эле- мэнты распаўсюдж- ваюць хлусьлівыя весткі

КАБУЛ, 12. Афіцыйная газета
 «Амані-Аўган» публікуе артыкул, у
 якім спыняецца на чутках, што рас-
 паўсюджваюцца ў Аўганістане.
 «Злоамераныя і варожыя весткі,
 — іша газета, — што публікуюцца
 друкам, і агітацыйныя чуткі, якія
 бусторшчыкам, прадстаўляюць па-
 дзеі ва ўсходняй правінцыі ў пера-
 навадзічаным і скажоным выглядзе.
 Гэтыя хлусьлівыя весткі ўжо за
 месца да падзей сталі распаўсюд-
 жацца па тэлеграфу в розных пунк-
 таў сьвету і маюць наша ўнутра-
 ньяе адносіны да Аўганістана».

Сучасны момант патрабуе згуртаваньня ўсіх сіл рабочае клясы

Прафсаюзы павінны быць перадатчным мэханізмам—ад пар-
тыі да рабочае клясы і асноўных пластоў сялянства

Калёным жалезам выпалім ганьбуючую пляму—растраты даклад т. томскага на ўсесаюзным зьездзе прафсаюзаў

МАСКВА, 13. Як ужо паведамля-
 лася на усесаюзным зьездзе праф-
 саюзаў т. Томскі выступіў ў справа-
 вачай аб дзейнасьці УсеЦПС. Свой
 даклад т. Томскі пачаў в агульнай
 характарыстыцы дасягненьняў і не-
 дахопаў у рабоце прафсаюзаў.
**РОСТ КОЛЬКАСЬЦІ ЧЛЕНАЎ І ПА-
ВЫШЗНЬНЕ ЗАРАБОТНАЕ ПЛАТЫ**
 Да буйнейшых дасягненьняў праф-
 руху т. Томскі адносіць агульны
 рост колькасьці членаў прафсаюзаў,
 якія аб'яднаюць у сучасны момант
 выш 11 млн. чалавек, а таксама
 тэмпы павышэньня зарплат, аказаў-
 шыся больш паскораным, чым мер-
 каваў 7-ы зьезд прафсаюзаў.
 Побач в гэтым,—кажа т. Томскі,—
 мы адзначаем пасьпяховое права-
 дзеньне 7-гадзіннага рабочага дзін,
 паступовы пераход да страхавога за-
 бесьпэчэньня старых рабочых, пра-
 вядзеньне сацыяльнага страхаваньня
 ў вёсцы і г. д.

ХВАРОБЫ НІЗАВЫХ ПРАФАРГА- НІЗАЦЫЙ

Але разам в тым у працы прафса-
 юзаў ёсьць досьць буйны памылкі і
 недахопы. Прафсаюзы, раей за
 ўсё,—нясуць поўную адказнасьць за
 адначынны ўжо неадкрыць недахо-
 пы ў капітальным будаўніцтве, што
 ў значнай меры зьменшыла яго
 эфэктыўнасьць. Шахцінская справа
 няўна выявіла ўсе старыя хваробы
 нізавых прафарганізацыяў, якія за-
 ключаюцца ў адрыве гэтых організа-
 цый ад мас, невыстарчальнай увазе
 да штодзённых патрэб рабочых і г. д.
 Да іншых недахопаў у дзейнасьці
 прафсаюзаў т. Томскі дадае ня до-
 сьць актыўную барацьбу в малапід-
 меннасьцю, нявыстарчальную ўвагу
 да новых пластоў рабочых, адста-
 ваньне росту зарплаты ў цяжкіх га-
 лінах прамысловасьці ў параўнаньні
 в ростам зарплаты лёгкай індустрыі
 і нездавальняючае абсуджваньне
 бытавых патрэб членаў прафсаюзаў.

ПРАФСАЮЗЫ—ПЕРАДАТЧНЫ МЭХАНІЗМ АП ПАРТЫІ ПА ШЫ- РОКІХ ПРАЦОЎНЫХ МАС

У сучасны момант,—падкрэсьлівае
 далей т. Томскі,—з усёй міжнароднай
 і ўнутранай абстаноўкі нашай краі-
 ны вынікае задача—згуртаваньня
 больш, чым калі-небудзь ўсіх сіл ра-
 бочае клясы. У зьвязку в гэтай зада-
 чы асабліва значнай і важнай ста-
 новіцца роля прафсаюзаў, які пера-
 датчыча мэханізму ад партыі да
 шырокіх рабочых мас, а ад іх да ас-
 ноўных пластоў нашага сялянства.

лікімі перспектыўнымі задачамі—в
 другога. Трэба знайсці канкрэтныя
 мэты работы ў адпаведнасьці в па-
 трабаваньням абстаноўкі, імкнучыся
 падыйсьці бліжэй да мас, прысу-
 хоўвацца уважлівей да іх інтарэсаў.
 Асноўны зьвёнкі нізавой прафра-
 работы, дзе рабочы павінен сустракаць
 таварыскі і уважлівы да сябе ад-
 носіны гэта—фабзавком, цэх і зьме-
 на.
 Закранаючы пытаньне аб касах
 увамадапамогі, т. Томскі рашуча
 падтрымлівае рашэньне пленуму

ДАКЛАД Т. ДАГАДАВА

МАСКВА. На ранішнім пасяджэнь-
 ні 12-га сьнежня зьезд прафсаюзаў
 заслухаў даклад т. Дагадава аб ар-
 ганізацыйнай, тарыфна-эканамічнай і
 культурна-асьветнай дзейнасьці
 УсеЦПС за апошнія два гады.
 У сваёй рабоце,—сказаў т. Дага-
 даў,—УсеЦПС кіраваўся імкнень-
 нем палепшыць якасьць работы
 прафсаюзаў, адваліць запатраба-
 ваныя нарастаючай актыўнасьці ра-
 бочае клясы і абагуліць мясцовы
 вопыт, каб зрабіць неабходны для
 далейшай работы вывады. УсеЦПС
 устанавіў в месцамі жывую сувязь.
 За справядачны пэрыяд абсьледа-
 на прафрбота ў 10 раёнах і адбыў-
 ся рад нарад мясцовых працаўнікоў
 па самых рознастайных пытаньнях
 работы прафсаюзаў. Рост прафсаюзаў
 ідзе досьць інтэнсыўна. Прафсаюзы
 абхопліваюць 91 проц. усіх працу-
 ючых. Больш усёго вырас саюз с. г.
 і лясных рабочых за кошт ахопу
 новых пластоў батрацтва, потым
 ідуць саюзы будаўнікоў, саўгандаль-
 служачых, металістых, чыгуначні-
 каў, горнарабочых і г. д. Лік бес-
 працоўных за апошнія два гады
 ўзрос на 653 тыс. чал. УсеЦПС
 удзяліў асаблівую ўвагу на выву-
 чэньне прычыны беспрацоўя, для ча-

Пад нязьменным кіраўніцтвам пар- тыі Леніна

МАСКВА, 12. VIII усесаюзны зьезд
 прафсаюзаў зьвірнуўся да ЦК
 УсеКП(б) в прывітаньнем, у якім,
 паміж іншым, гаворыцца:
 «Ад царскага падпілліца да актыў-
 нага ўдзелу ў кіраваньні пралетар-
 ская дзяржаваў ад цэлавых аб'яд-
 наньняў да магутных вытворчых
 саюзаў, да сапраўднай школы каму-
 нізму—вось такі слаўны шлях
 прафэсіянальнага руху СССР. Гэты
 гіганцкай работа па індустрыяліза-
 цыі тэхнічна і культурна адстадай
 краіны, серабодуваецца на сацыя-
 лістычны лад вёска, умацоўваецца
 саюз рабочых в працоўнымі пластамі
 вёскі, выкарчоваюцца рэшткі капі-
 талізму, цемры і невядуча, право-
 даіцца культурная рэвалюцыя.
 VIII зьезд прафсаюзаў ад імя міль-
 янаў арганізаваных рабочых і работ-
 ніц заўвага, што толькі на гэтым
 шляху можамы рэалізаваць дасяг-
 неньні нашай дзяржавы».

УсеЦПС аб тым, што гэтыя касы
 павінны і надалей зьяўляцца сама-
 дзейнымі арганізацыямі рабочае кля-
 сы, усім не ператвараючыся ў такія
 арганізацыі, праз якія толькі будуць
 выдаваць рабочым і служачым гра-
 шовыя пазыкі.
 Калёным жалезам,—падкрэсьлівае
 т. Томскі,—мы павінны выпаліць на-
 шу ганьбачую пляму—растраты, якія
 дасяглі за першую палову 1928 году
 442 тысяч руб. Ніводзін расстратчык
 не павінен застацца ў радох праф-
 саюзаў.

го быў праведзён спецыяльны пера-
 піс беспрацоўных. Гэты перапіс па-
 казаў, што фактычная колькасьць
 беспрацоўных значна ніжэйшая афі-
 цыйных статыстычных даных.
 УсеЦПС удзяліў асаблівую ўвагу
 правядзеньню тарыфнай рэформы. У
 сучасны момант гэта работа амаль
 закончана і тарыфная рэформа пра-
 ведзена ва ўсіх галінах прамысло-
 васьці. Калдагаворамі абхоплена ў
 сучасны момант 93,6 проц. працу-
 ючых. Калдагаворная кампанія за
 апошні год была значна лепш аргані-
 завана, чым у мінулыя гады.
 Апошнюю частку свайго дакладу
 т. Дагадаў прысьвячае культурна-
 асьветнай рабоце саюзаў.
 Пасьля дакладу т. Львова аб дзей-
 насьці рэвізійнай камісіі пачалася
 спрэчка па ўсіх асуджаных дакла-
 дах. У прэзыдыум зьезд падапа ад
 дэлегатаў звыш 200 запісак в прось-
 бай аб прадастаўленьні слова па да-
 кладах т. т. Томскага і Дагадава. Дэ-
 легаты, якія выказвалі ўчора, за-
 кранулі самыя вострыя пытаньні
 прафсаюзнай практыкі. Адно в важ-
 нейшых пытаньняў моманту—гэта
 пытаньне аб перавыхаваньні новых
 кадраў рабочых, што прыбываюць в
 вёска.

Польска-літоўскі канфлікт у Лізе Нацыі

Крыніца канфлікту—мары
аб межах 1772 году
справа зноў перадапа
новому дакладчыку

ЛУГАНО, 12. У адзакну ад сваіх
 папярэдніх выступленьняў у радох
 Лігі Нцыі, Вальдэмарас на гэты раз
 гаварыў ня столькі аб міжнародна-
 прававым баку віленскага пытаньня,
 сколькі—аб значэньні польска-літоў-
 скага канфлікту в пункту погляду
 міжнароднай палітыкі сучаснае Польшчы.
 «Літва,—заявіў Вальдэмарас,—па-
 трабуе толькі справядлівасьці, без
 якой немагчыма мірнае вырашэньне
 канфлікту. Крыніца, з якой вынікае
 канфлікт—гэта мары аб межах 1772
 году, якіх Польшча не пакідае, ян
 гэта пацвярджаюць ня толькі яе ад-
 носіны з Літвой, але і гісторыя ад-
 носін Польшчы да пяцюрэчыяў,
 што сьведчыць аб імкненьні абяр-
 нуць Украіну ў польскую тэрыто-
 рыю».

Зусім беспадстаўнымі зьяўляюцца
 спасыланыя палякоў на тое, быццам
 савецкі ўрад, які абвясціў аб ня-
 прызнаньні актаў разьдзелу Польшчы,
 тым самым фактычна прызнаў
 межы 1772 году. Паліякі забываюць,
 што ў гэтым дэкрэце гаворыцца і аб
 правах на самавызначэньне усіх на-
 роднасьцяў, што пасяляюць Польш-
 чу. У маскоўскім-жа дагаворы в
 Літвы савецкі ўрад агаварыў права
 Літвы на Віленшчыну».

АМЭРЫКА І СССР

Памова Залескага была кароткай.
 Пасьля доўгай палемікі паміж
 Вальдэмарасам і Залескім аб тым,
 ці ўключаюць польскія контр-пре-
 тензійныя патрабаваньне аб кампенсацыі
 выдаткаў на армію Жэлігоўскага, ра-
 да наводзіце пранановы Брыяна дару-
 чыла спецыяльнаму дакладчыку
 прадстаўіць данай сэсіі новы даклад
 на падставе тлумачэньняў бакоў.
 (ТАСС).

Перад новымі сацы- яльнымі канфліктамі ў Нямеччыне

Крызіс нямецкіх партый
цэнтру і нацыяналістых

БЭРЛІН, 10. Давьве вялікія партыі
 нямецкага рэйхстагу—цэнтр і на-
 цыяналісты, якія пацярпелі на
 апошніх выбарах буйнае паражэнь-
 не, перажываюць цяжкі ўнутраны
 развал в пошуках цьвёрлага, адзіна-
 гора кіраўніцтва. Гэтыя партыі сталіць
 вараз перад цяжкім пытаньнем: над
 якім агульным «соусам» аб'яднаць
 партыйныя арганізацыі, якія скла-
 дацца в рознастайных клясавых эле-
 мэнтаў, а іменна: рабочых сярэдніх
 пластоў, памешчыкаў, фабрыкантаў
 і рэлігійных манархічных артадок-
 саў.

На адбыўшых гэтымі дзямі пар-
 тыйных канфэрэнцыях абедзьве пар-
 тыі шукалі выхаду в гэтага крызісу.
 Пасьля доўгіх спрэчак, абраны пра-
 вадны пад знакам «строгай, ня-
 ўхільнай рэлігійна-капіталістычнай
 ідэалогіі».

Цэнтр адхіліў усякае мяшанае пар-
 тыйнае кіраўніцтва в уключэньнем
 прафсаюзнага элемэнта і абраў сваім
 старшынёй высокапастаўленага сьвя-
 чэнаслужыцеля, доктара Гааса, ас-
 кравага насіцеля царкоўнага аўтары-
 тэту.

Нацыяналістыя пацвярдзілі дэп-
 татуру ўлады Гуэньсбрга, такога-ж
 якравага прадстаўніка капіталістыч-
 най ідэі, як і Гаас. Гэтае рашэньне
 зьяўляецца адорам клясавай сьвя-
 домасьці якай ўзьялася ў петрах
 абедзьвух партый, і выявілася між
 іншым у апошніх эканамічных бой-
 ках паміж хрысьціянскімі рабочымі
 Рурскага раёну.

У Зах. Беларусі

Арышты ў беластоцкім ва-
вядзтве

ВІЛЬНЯ, 11. «Да. Віл.» паведамляе
 аб новых арыштах у Ваўкавыскім,
 Бельскім і Гарадзеньскім наветах Бе-
 ластоцкага валадзтва. Агулам нібы-
 та зьліквідавана 18 ячэек КПЗВ.

КАНФІСКАЦЫЯ

ВІЛЬНЯ, 11. Сканфіскаваны М 3
 беларускія газеты «Да Працы» і лі-
 тоўскае «Вільняўс Рызгас». Рэдак-
 цыяны і друкарні гэтых газет адка-
 заваюць за таварна-афармленне і адка-
 заваюць за таварна-афармленне і адка-

„УВЯЗАЧКА“

Старшынёю партыі цэнтру ў
 Нямеччыне абраны поп Гаас.
 Гэта новая спроба паслабіць
 пры дапамозе царкоўнага аў-
 тарытэту цэнтрабюжнае сілы пар-
 тыі, заглушыць клясавую сьвя-
 домасьць хрысьціянскіх рабо-
 чых, якай прабуджаецца з асаб-
 лівай сілай.

На здымку: Цяпер ляць будуць
 пераконваць, што рабочыя кляса
 моцна „звязана“ в партыйны цэнтру.

У Польшчы

НЯЎДАЛАЯ САМАРЭКІЯМА

ВАРШАВА, 11. Газэта «Ішэд-
 сьвіт» (ворган Явароўскага) паведам-
 ляе, што пасылка з будзьміякам у
 якасьці «пякельнае машыны» была
 прыслана барлінскаму карэспандэн-
 таў «Ілюстр. Кур'ера Цоденнага» в
 яго ведама. Карэспандэнт хацеў зра-
 біць сабе самарэкіяму.

САВОЗ ПОЛЬСКІХ КАРЭСАНДЭНТАЎ У ВАРШАВЕ

ВАРШАВА, 11. У нова апрацоў-
 ваемым крымінальным кодэксе Польш-
 чы ўводзіцца артыкул, які будзе
 спецыяльна караць за ўдзел в пая-
 дынах турмою да 4-х год, як самых
 дуэлянтаў, так і секундантаў.

АРЫШТАВАНА 40 УКРАЌНСКІХ СТУДЭНТАЎ

ВАРШАВА, 12. Львоўскае паліцыя
 вядзе далейшае расьсьледаваньне ад-
 носна замахаў у Кракаве і ў Львове
 на рэдакцыі газет «Кур'ер Ілюстра-
 ваны Цодзёныя» і «Слова Польска».
 Паліцыя арыштавала 40 українь-
 ськіх студэнтаў і вучняў. Зроблен во-
 быск у ўкраінскай «студэнцкай Гра-
 мадзе». У Львове прыбуў спецыяль-
 ны прадстаўнік міністэрства юстыцыі
 («Фолькс-Цэйтунг»).

ДЭПУТАЦЫЯ МІТЫНГІ ТОЛЬКІ 3 ДАЗВОЛУ СТАРОСТАЎ

ВАРШАВА, 8. Міністэрства ўнут-
 рных спраў расаслала циркуляр,
 што дэпутатскія справядаччыны мі-
 тынгі могуць адбывацца толькі в
 асабнае пярэтонныя сталоты. Ліні-

плету і малююць наша ўнутра-
пое становішча так, што быццам па-
сыла павароту падшыаха і права-
дзеньня новых рэформаў ва ўсёй
дзяржаве выбухаюць хваляванні і
павялічваецца рэакцыя. Зусім бес-
падстаўнымі зьяўляюцца хваляван-
ні і рэакцыя і яны асуджаны на па-
гібель пад калёсам гісторыі.

У качэстковым выніку рэакцыя
будзе залучана і вынішчана. Пера-
павялічаныя паведамленьні і чуткі,
якія выходзяць з элонамераных кры-
ніц, публікуюцца па старым звычай-
нізкапробнаю часткаю каленізатар-
скага друку, які хоча прадставіць
сьвету ўсход, як вогнішча непарад-
каў і дэкасыці.

Невялікая частка ўсходняй правін-
цы, называемая Шынвары, зьяві-
лася прадметам агітацыі і, будучы
апукана інтрыгамі некаторых ханаў-
падбукторшчыкаў, якія гандлююць
бацькаўшчынай,—узбунтавалася.
Як народ, так і ўрад Афганістану
да апошняй калі крыві будуць ма-
гача а контр-рэвалюцыйнымі і рэ-
акцыйнымі выступленьнямі і агі-
тацыяй». (ТАСС).

Канфлікт паміж Ба- лівіяй і Парагваем

Балівійскія атрады перайшлі граніцу Парагвая

ЛЕНДАН, 11. Як паведамляюць з
Нью-Ёрку, дыпلماتычныя адносіны
паміж Балівіяй і Парагваем спынены.
У Балівіі абвешчана мабілізацыя,
якая чакаецца таксама і ў Парагваі.
У час першай пагранічнай сутыч-
кі паміж парагвайскімі і балівійскімі
атрадамі забіта каля 80 чалавек.
(«Фолкс-Цейтунг»).

НЬЮ-ЁРК, 11. На працягу ўсёй мя-
жы паміж Балівіяй і Парагваем пра-
цягваюцца ўпартыя бойкі. Балівій-
скія атрады перайшлі граніцу і заня-
лі тэрыторыю Парагвая на працягу
30 кілямэтраў. Балівійская армія
знаходзіцца пад кіраўніцтвам нямец-
кіх афіцэраў і унтар-афіцэраў. Пры-
чынай канфлікту зьяўляецца спрэч-
ная краіна Барэаль.

Прадстаўнік Парагваю ў Вашин-
тоне заявіў супрацоўнікам друку,
што канфлікт справакавала Балівія.
(«Гайнт»).

За аднаўленьне ад- носін паміж Англіяй і СССР

ЛЕНДАН, 12. Палітычны аглядаль-
нік кансерватыўнай газеты «Дэйлі
Экспрэс» піша, што ангельскі ўрад,
відавочна паставіць у бліжэйшым
будучым пытаньне аб аднаўленьні
гандлёвае згоды в СССР, пры чым,
па словах аглядальніка папярэдняе
абгавареньне гэтага пытаньня ўжо
адбылося.

Каментуючы паведамленьне свайго
плітчынага аглядальніка, «Дэйлі
Экспрэс» піша:

«Усе будучь вітаць новую згоду в
СССР, за выключеньнем нязначнае
меншасці палітычных фанатыкаў,
які рабілі для сябе кар'еру в вы-
ступленьняў супроць англа-савецкіх
адносінаў».

Трэба адзначыць, што да гэтай
антымістычнай ацэнкі гэтых паведам-
леньняў, якую дае «Дэйлі Экспрэс»,
трэба аднасіцца асьцярожна. Вядо-
ма, што невялікая група кансерва-
тыўных членаў парламенту сьпяроў-
ча адносіцца да аднаўленьня зносінаў
в СССР, але значная большасьць па-
ранейшаму займае ў гэтым пытань-
ні вяржочую назіцыю ў адносінах да
СССР. (ТАСС).

шырокіх рабочых мас, а ад іх эс-
моўных пласцоў нашага сялянства.
Імяна в гэтага пункту погляду зьезд
кавінен падходзіць да ацэнкі па-
асобных галін прафэсэраў.

Шахцінская справа паставіла аса-
бліва востра пытаньне аб падрых-
тоўцы кадраў спэцыялістаў з асья-
рдышка рабочае клясы. Разам з тым
рабочае кляса павінна дружна су-
працоўнічаць у ўсёй масай чэсных
спэцыялістаў. Неабходна палажыць
канец пенармальным узаемаадносі-
нам паміж рабочымі і спэцыялістаў,
якія дае-ні-дае ўзнікаюць у сув-
язі з шахцінскай справай. Паміж
рабочай клясай і спэцыялістамі па-
вінна быць устаноўлена цесная су-
вязь.

Тав. Томскі далей закрэпае ўзае-
маадносіны паміж служачымі і ра-
бочымі, старымі і маладымі кадрамі
рабочых.

«За апошнія 10 год.—гаворыць
т Томскі,—савецкі служачы стаў са-
векім бяз усіхкіх двухосеяў. Служ-
ачыя—поўнапраўныя члены праф-
саюзаў, якія неаднокраць паказалі
сваю высокую палітычную зьяло-
масьць і таму патрабуюць з боку
рабочае клясы асабліва чутых да ся-
бе адносінаў».

Маладыя рабочыя, што прыбыва-
юць в вёсак, не змагі клясава асы-
мілявацца, у многіх выпадках тры-
маюцца асобна, не заражаюцца пра-
летарскай грамадзкасьцю. Прафсаю-
зы павінны ўдзяліць выключную
ўвагу культурнаму выхаванню гэтых
маладых кадраў рабочае клясы.

Шырокае падтрыманьне і ўсяля-
кую дапамогу прафсаюзы павінны
аказваць жанчынам-работніцам і с.г.
пралетарыяту. Тав. Томскі асьцяра-
гае супроць дзьвёх крайнасьцяў у
штодзённай аграбаче, якія зьвязя-
ца да захаленьня пэўнашчынай і
дробнымі штодзённымі інтарэсамі—
в аднаго боку, і да захаленьня вя-

ліччу—нось такі слаўны шлях
прафэсійнальнага руху СССР. Гэты
шлях прафсаюзы прайшлі пад ня-
зьменным кіраўніцтвам партыі Лені-
на—УсеКП(б), партыі якая забясьпе-
чыла перамогу пралетарыяту ў ка-
стрычніку 1917 году, партыі, што вя-
дае за собой мільёны рабочых і ся-
лян уперад на шляху да камунізму.
Пад кіраўніцтвам партыі адбываецца

У Румыніі пачаліся выбары ў ПАРЛЯМАНТ

Бэсарабскія сяляне сымпатызуюць савец- каму рэжыму

Гэта прызнаюць і румынскія міністры

ВЕНА, 12. У Румыніі пачаліся вы-
бары ў палату дэпутатаў. Рабоча-
сялянскі блёк зьявіўся да выбар-
шчыкаў тых акруг, дае не выступа-
юць кандыдаты блёку в ваклікам па-
даваць пустыя бюджэты в аднаосінаў:
«далоў тэрар». (ТАСС).

ВЕНА, 12. Як паведамляюць в Бу-
харэсту румынскай газэты «Унівэр-
сул» падае, быццам агітатары рабо-
ча-сялянскага блёку на сходках на
украінскіх мясцовасьцях у Букавіне
і Трансільваніі задавалі сялянам пы-
таньні: «хочаце ўсеукраінскую рабо-
ча-сялянскую рэспубліку?». На ад-
надушыя пацьверджальныя адказы
агітатары гаварылі: «тады галасуйце
за сьпісы блёку».

Паведамляючы аб гэтым, газэты
абвінавачвае блёк у прапагандзе за
«адраваньне украінскіх вобласьцей
ад Румыніі і Польшчы». (ТАСС).

ВЕНА, 12. Паводле вестак буха-

рэскай газэты «Дымінеаца», румын-
скі прэм'ер Маніу, міністр па спра-
вах Бэсарабіі і таварыш міністра
ўнутраных спраў Мірто вярнуліся з
паездкі па Прыднястроўі. Мірто ў
гутарцы з прадстаўнікамі друку за-
явіў, што камісія ставіла перад са-
бой задачу ўстанавіць, ці не зьяўля-
ецца заўчаснаю адмена стану аблогі
ў большай частцы Бэсарабіі ў сувязі
з чуткамі аб паўстаньнях бэсараб-
скіх сялян. Вынікі абсьледваньня, па
словах Мірто, аднак, пацьвердзілі
правільнасьць гэтага мерпрыемства.

Мірто прызнаў налічча ў бе-
сарабскіх сялян «сымпатыі да
СССР». «Бясспрэчна,—сказаў Мірто,
—сучасную Бэсарабію нельга на-
зваць раем. Гэта тлумачыцца стыхій-
нымі катастрофамі, а таксама шмат-
гадовым існаваньнем рэжыму ліба-
ралаў, які прыгнятаў Бэсарабію».
(ТАСС).

павялічаныя прызнаваньні СССР, ма-
гучы з тым, што в далучэньнем
СССР да пацку Калёга ўжо няма ні-
якіх падстаў, каб не прызнаваць
СССР дэ-юрэ.

Зразумела, што ў ПАЗШ яшчэ
ёсьць доволі ўплывовая група, якая
выступіць супроць прызнаваньня.
Упоў абраны прэзыдэнт Гувэр—пі-
ша далей газэты, які раней лічыўся
працоўнікам прызнаваньня, у апошні
час зьмяніў свае погляды і выказаў-
ецца за прызнаваньне і за ўстанавлень-
не в СССР больш блізкіх гаспадар-
чых адносінаў» («Гайнт»).

Водгукі нямецкага друку на прамову Літвінава

БЭРЛІН, 12. Промова т. Літвінава
сустрэчана нямецкім друкам з вялі-
кай увагай. Газэты друкуюць вялікія
вытрымкі в прамовы. У большасьці
выпадакў прамова Літвінава пада-
ецца без каментаряў, але адносіны
да яе выказаны ў загалюках, на-
штат наступных: «Прыязныя адно-
сіны в Нямецчынай», «Літвінаў су-
проць палітыкі дзяржаў-перамож-
ніц», СССР заклікае да разбраень-
ня», «Ваклік Літвінава да ПАЗШ»,
«Адказ Літвінава Пуанкаре» і інш.

«Кельнішэ Цейтунг» лічыць за-
слугоўваючым асаблівай увагі тую
акалічнасьць, што Літвінаў у сваім
дакладзе палемізаваў, галюўным чы-
нам, в Пуанкаре, в Англію на гэты
раз закранаў менш. Далей газэты
піша, што аптымістычную ацэнку,
якая дадзена Літвінавым адносінам
паміж СССР і Нямецчынай і якую
ён яўна выдзяліў з усіх іншых дзяр-
жаў, можна толькі в здавальненьнем
прывітаць. (ТАСС).

ВІЛЬНЯ, 11. Скандэскавалы Мэ
беларускае газэты «Да Працы» і лі-
тоўскае «Вільніаус Рытас». Рэдакта-
ры прыцягваюцца да судовае адка-
насьці.

НАПАД НА МАЕНТАК

ВІЛЬНЯ, 11. Уноч на 8 сьнежня
адбыўся напад на маэнтак Шардэя
ў раёне Стахоўшчыны. Нападаўшыя
пасыла перастрэлкі в абшарнікам і
яго сынам забралі в сабою трох ко-
ней і зьніклі Пагона паліцыі заста-
лася бяз вынікаў.

ЗАБАСТОўКА ШКЛЯРОў

ВІЛЬНЯ, 11. У Вільні пачалася
забастоўка шкляроў. Перад усімі
складамі шкла выстаўлены пікеты
бастуючых.

ВІЛЕНСКІ БІСКУП ПРОЦІў БЕЛА- РУСКАЕ ХАДЗЦЫ

ВІЛЬНЯ, 11. Віленскі каталіцкі
арцыбіскуп Яблжыкоўскі выдаў адо-
ву проціў «Беларускае Хрысьціян-
скае Дэмакратыі». У сваёй адозьве
Яблжыкоўскі заяўляе, што «ВХД
упадае ў бмылкі рэлігійнага інды-
фэрэнтызму і бальшавізму». Яблжы-
коўскі забараняе ўсім каталікам на-
лежаць да ВХД, альбо падтрыма-
ваць яе; забараняе чытаць і выні-
ваць «Беларускае Крыніцу».

ЗАБАСТОўКА НА ПАПЯРОВАЙ ФАБРЫЦЫ

ВІЛЬНЯ, 12. У Вільні на папяр-
вай фабрыцы забаставалі 120 рабо-
чых. Прычына забастоўкі—зваль-
неньне фабрычнага дэлегата. Рабо-
чыя патрабуюць аднаўленьня на ра-
боце свайго звольненага таварыша,
абаронцы іх інтарэсаў. («Фолкс-Цей-
тунг»).

ВАГШАВА, 8. Міністэрства ўнут-
раных спраў разаслала цыркуляры,
што дэпутаткія справадаччыя мі-
тынгі могуць адбывацца толькі в
дазволу паватовых старостаў. Лаві-
ца заявіла інтэрпелляцыю ў Сейме
абвешчавшы цыркуляр міністэрства
спрэчным в канстытуцыяй.

Фінансавы крах на Нью-Ёркскай біржы

НЬЮ-ЁРК, 11. На нью-ёркекай бір-
жы выбух нячываны фінансавы
крах. На працягу некалькіх гадзін
на біржу было выкінута каля
3.750.000 акцыяў, якія ірадаваліся на
самых нізкіх цэнах. Страты ўжо да-
сягаюць мільяру даляраў.

Ішчэ да нядаўняга часу курс ак-
цыяў былі надзвычайна высокімі і
значна перавышалі дывідэнды, якія
даюць прадпрыемствам. («Гайнт»).

Савецка-японскія гандлёвыя звароты

УЛАДЗІВАСТОК, 7. Прыбыў на-
меснік гандлёвага прадстаўніка
СССР у Японіі тав. Трацьцякоў. У
гутарцы з карэспандэнтам Роста тав.
Трацьцякоў заявіў звароты складалі
30 млн. іен. Японскія фірмы пад-
трымліваюць таксама гандлёвую су-
вязь з камчаткім узьбярэжжам, якое
дае ім на 52 млн. іен прадукцыі. Ту-
ды Японія завозіць на 35 млн. іен
тавараў.

Звароты нафтавых і вугальных
канцэсіі Сахаліну дасягаюць 12 млн.
іен. Раней наш увоз быў спажывец-
кі, пцлер у зьвязку з пашыреньнем
рыбнай, залатой, вугальнай і нафта-
вой прамысловасьцяй павялічваецца
ўвоз прадметаў абсталяваньня. У бл-
гучым годзе звароты в Японію павя-
лічацца на 60 проц.

Хуліганаў і антысэмі- таў--вон з саюзу

(Па тэлефону ад нашага нар-та)
РАГАЧОў. 10-га сьнежня ўвечары
ў мястэчку Ціхінічы двое рабочых
камбінату Белсельтэрэсту, члены са-
юзу харчавікоў—Жураўлёў А. (ён на
член з'яўному) і Мохельбасаў Рыгор
напіліся п'янымі і началі хуліганіць.
Хуліганы пабілі двух яўрэяў, якія
ішлі па вуліцы, разламалі дзьверы
і з крыкам «жыдоўская морда» ўвар-
валіся ў адну з яўрэйскіх кватэр і
зьбівалі жыхароў. Пасьля гэтага ху-
ліганы ўварваліся ў кватэру дырэк-
тара камбінату тав. Тулінскага і вы-
гналі яго з кватэры.

Хуліганы арыштаваны.
Адбыўшыся на заводзе сход рабо-
чых пастанавіў выключыць хуліга-
наў з членаў саюзу. Сьледзтва пра-
цягваецца.

ЯЧЭЙКІ, ФАБЗДЎКОМЫ, МЯСЦКОМЫ і УПОУНАВАЖАКІЯ на ПРАДПРЫЕМСТВАХІ

Набліжаецца 1929 год!
новы падпісны

Не адкладвайце выпіскі
газэты

„ЗЬВЯЗДА“

НА АПОШНІ ДЗЕНЬ

Агульны выгляд рамааскай групы нафтавых
прамыслаў у Баку.

(Артыкул аб савецкай нафтавай прамысловасьці—на 2-й старонцы).

Меры па ўзьяняцці ўраджайнасці

Даклад т. Якаўлева

МАСКВА. Сесія ЦВК СССР заслухала 12-га снежня даклад НК РСФСР СССР т. Якаўлева аб мерах узьяняцці ўраджайнасці.

Па сваёй ураджайнасці СССР займае адно з нізкіх месцаў сярод граду незалежных дзяржаў, — сказаў т. Якаўлеў. Ураджай галоўных зернавых культур павышаўся ў царскай Расіі на 1 проц. у год. Цяпер, калі мы праектуем павышэнне ўраджайнасці на 6 проц. у год, буржуазныя спецыялісты гавораць, што мы захаляемся. На сельскую гаспадарку да рэвалюцыі ў дзевяцінах рублёў трацілася 175 млн. руб. (1913 г.). Цяпер мы трацім на сельскую гаспадарку больш 1 мільярд руб. Пры гэтых умовах мы сьмела можам гаварыць, што нашы пляны не фантастычны і зусім ажыццявымы.

Цэнтральнай задачай СССР у працягу бліжэйшых 5 год зьяўляецца ўзьяняцць ураджайнасць самае меншае на 30-35 проц.

Тав. Якаўлеў лічыць, што да канца пяцігодзьдзя гэты плян будзе выканан в вялікім перавышэннем. Мы павінны ўлічыць усе недахопы, якія маюцца ў нашай рабоце, перамагчы іх.

Сартавое насенне дае павышэнне ўраджая на 20 проц. Як, аднак, мы скарыстоўваем гэтае насенне на практыцы? Няўмела. З 60 пуд. сартавога насення з дзесяціны намі выдаткуецца на засеў толькі 10-12 пуд. ЦВК СССР у сваім праекце паставы намечае арганізацыю спецыяльных вернячышчальных асобаў, якія дазваляць ажыццявіць на больш чым у 3-гадовы тэрмін абавязковую

ачыстку і сартыроўку насення. Поруц з прасцейшымі мерапрыемствамі мы пачнем павінны пачаць падрыхтоўваць іншыя мерапрыемствы, звязаныя з генэральнай рэканструкцыяй сельскае гаспадаркі. Па 5-гадовым перспектывным пляне плошча пад саўгасамі павінна склацца 5 млн. гектараў, пад калгасамі павінна знаходзіцца ад 10 да 20 млн. гектараў. Гэта мінімум. У канцы пяцігодзьдзя намечана вытворчасць с.г. машын на 610 млн. рублёў, замест раней меркаваўшайся вытворчасці на 350 млн. руб. Праграма пабудовы трактараў перагледжана, праз 5 год мы павінны мець магчымасць выпускаць 100 тыс. трактараў у год. У адносінах мінеральных угнаенняў праграма іх вытворчасці прадуваецца да канца пяці год выпрацоўку да 7 млн. тон розных угнаенняў.

Пастанова сесіі па дакладу т. Калініна

МАСКВА. На вятчэрнім пасяджэнні сесіі ЦВК 12-га снежня было заключанае слова т. Калініна. Пародзе прапановы т. Пахомова Савяці Савет і Савет Нацыянальнасці аднагалосна ўхвалілі пастанову ЦВК Саюзу ССР па дакладу т. Калініна, у якой заклікаць мясцовыя саветы і выканаўчыя камітэты стаць на сярэне на чале ўсёй кампаніі; усе савецкія грамадскія арганізацыі—аказваць ёй найбольш шырокае садзейнічанне і дапамогу; работчы, сялян і ўсіх працоўных—шырэй разгараць самадзейнасць у часе выбараў у са-

веты і далгам выканаць свае абавязкі выбарчыкаў.

Выбары ў саветы павінны даць новую шматліліўную армію будаўнічоў савецкай дзяржавы работчы і сялян, павысць удзел у іх рабоце пратарскіх элементаў вёскі, жанчын, працоўных прызначэных у дэрэвалюцыйны час нацыянальнасці.

Для дасягнення гэтых задач, ЦВК СССР паставіла:

1. Цэнтральныя выканаўчыя камітэты савяцкіх і аўтаномных рэспублік, усе мясцовыя саветы і выканаўчыя камітэты павінны забяспечыць

усім выбарчыкам поўнае і сваячасовае ажыццяўленне імі сваіх выбарчых правоў, ужыць усе патрэбныя меры для разгяду ў кароткі тэрмін усякага роду скаргаў і асаў на парушэнне выбарчага закону.

2. Выбары ў саветы павінны адбывацца ў поўнай адпаведнасці з інструкцыяй прэзідыуму Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саюзу ССР аб выбарах у саветы. Цэнтральныя і мясцовыя органы ўлады Саюзу ССР і савяцкіх рэспублік не павінны дапускаць якіх-бы там ці было адступленняў ад гэтых інструкцый.

Часовае спыненне Волхаўстрою

ЛЕНІНГРАД, 12. Уначы на 12-га снежня Волхаўская гідрэлектрастанцыя выбыла з строй. У рапотноі турбін, а прычыны вялікага снеганяду ў вырхоўях Волхава і адсутнасці ільду на раце, стварыўся лёдавы накроў, г.эв. «шур». З прычыны гэтага вада не магла прасякнудь у турбіны, што і выклікала спыненне работ алошч. Тэрмінова былі ўжыты меры да ачысткі рамотак у турбін і іх адтайвання. Да трох гадзін дня 12-га снежня закончылася ачыстка рамот-

кі першай турбіны і яна была пущана ў работу. Працягваецца ў тэрміновым парадку работа па ачыстцы рамотак іншых турбін.

З прычыны частковага выхяду з строй Волхаўскай гідрэлектрастанцыі электраток павялічыўся да 30.000 кілэват электраэнергіі. Для здавальнення патрэбнасці прамысловасці поўнасцю былі нагружаны машыны ўсіх ленінградскіх электрычных станцый. Да 3-х гадзін дня не працавалі рад прадпрыемстваў.

Будаўнік Волхаўскай гідрэлектрастанцыі праф. Графіцёў паведаміў карэспандэнту Роста наступнае: «Адтайванне і ачыстка рамотак у турбін воеме ня больш аднаго дня і трэба меркаваць, што да заўтрашняга дня станцыя будзе працаваць нармальна. Тэхнічным персаналам станцыі ўжыты тэрміновыя меры да ачысткі ад лёду рамотак у турбін першых 4-х машын, што досыць магчымасць абняня-жа ночу пусьціць іх у рух».

За ленінскую непрыміручасць да ўхілаў ад генэральнай лініі партыі

СУПРОЦЬ ПРАВАГА УХІЛУ І ПРЫМІРЭНЦТВА, ЯК НАЙБОЛЬШ НЕБЯСЬПЕЧНАГА НА ДАНЫМ ЭТАПЕ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА

Дасканала правяраць, наколькі ўсе партарганізацыі ў сваёй практычнай працы забяспечваюць правядзенне генэральнай лініі партыі

Камуністы Чырвонай арміі даюць рашучы бальшавіцкі адпор праваму ўхілу і прымірэнцтву

Правая небяспэка і вясковыя партарганізацыі

Як Юравіцкая ячэйка „змагалася“ з кулацтвам

Правая небяспэка і прымірэнцтва шырока ўскалыкнулі партыйную арганізацыю Чырвонай арміі. На ячэйкавых сходах, на перавыбарчых сходах, на партканфэрэнцыях выносяцца аднадушныя рэзалюцыі, у якіх рэзка асуджаецца правае небяспэка і прымірэнцтва. Асноўны вьмест рэзалюцыі: поўнае ўхваленне лініі ЦК партыі, абцягненне актывага падтрыманьня ў правядзеньні яе ў жыццё, асноўная барацьба з правам ухілам партыі, барацьба з прымірэнцтвам. Гэты рашучы адпор праваму ўхілу і прымірэнцтву знаходзіць шырокае месца ў чырвонаармейскім друку.

Рэзалюцыя партканфэрэнцыі ВВС па дакладу аб выніках лістападаўскага пленуму заўвага:

«...Момент, што зараз перажываецца, ставіць перад партыйнай задачай накіраваньня галоўнага удару супроць правага ўхілу і прымірэнцтва, не забываючыся аб рэштках траіцкістывых элементаў.

Першая партканфэрэнцыя ВВС Валтмора заўвага, што члены партканфэрэнцыі з поўнай аднадушнасцю будуць праводзіць сваю работу на аснове пастаноў лістападаўскага пленуму.

Канфэрэнцыя заяўляе, што сярод усіх членаў партыі ВВС ВМ няма месца ўхілам, пад якім-бы сьцягам яны не праўляліся. З гэтымі ўхіламі мы будзем вясці самую бязлітасную барацьбу».

«Партход ашхабадкага гарнізону аднадушна ўхваліла адозву ЦК УсеКП(б) да Маскоўскай партарганізацыі. Сход з асаблівай рашучасцю падкрэсьлівае неабходнасць і правільнасць узятага курсу на самую бязлітасную барацьбу з правам ухілам і прымірэнцтвам з ім без малейшага наслабленьня барацьбы з правамі так званана «левага» ўхілу —траіцкізму, які аб'ектыўна выдэе, як і правы ўхіл, да пагібель пралеатарскай дыктатуры і аднаўленьня капіталізму».

«Партход абяцае поўнае правядзеньне ў жыццё пастаноў Цэнтральнага Камітэту і 15-га зьезду партыі і рашуча змагацца з правам ухілам» (№ стр. полк СКВО).

Побач з гэтымі рэзалюцыямі, гавэты надаюць факты праўленьня з боку пасабных партыйцаў неразумнасьці ЦК у барацьбе з ім. Большасць рэзалюцыяў заканчваецца канкрэтнымі прапановамі, якія павінны палегчыць барацьбу з правай небяспэкай у партарганізацыях Чырвонай арміі.

У нас яшчэ не пераваліся людзі, якія схільны гаварыць: у вясковых арганізацыях ня можа быць ухілаў, там ёсць асобны памылкі камуністыч, але няма правай небяспэкі.

Адзін з сакратароў вясковага РК Віцебскай акругі выказаў гэта ў формуле: «у вёсцы няма глыбы для правага ўхілу».

Гэтыя гаварышчы са сваім абыватальскім падыходам да правай небяспэкі аб'ектыўна граць на руку вярхоўным нам элементам. Факты клясавай барацьбы з кулаком і выпадкі ідэалістычнага дэзартыства з гэтага фронту асобных партыйцаў—праходзяць міма гэтых «спакойна» настроеных таварышоў.

А між тым, на апошнім пленуме ЦК УсеКП(б) тав. Сталін гаварыў, што найбольшая пагроза правай небяспэкі існуе ў мізавых вясковых зьвоньнях партыі.

Гэта трэба ясна зразумець перш за ўсё кіруючаму складу нашых вясковых партарганізацый.

Сутнасць правай небяспэкі ўсё аднолькава: яна заключаецца ў тэндэнцыях, якія фактычна выдудь да ўзмацненьня буржуазных і дробна-буржуазных элементаў над сацыялістычнымі.

Аднак, ва ўмовах вёскі правае небяспэка мае свае «арыгінальныя» рысы, якія выяўляюцца зараз. Прыблізна іх можна выказаць наступным: 1) амазаньне важнасці работы сярод беднаты, лічачы яе «лодырнай» часткай вёскі. Адсюль настроі дапамагаць толькі сярэдняку, які «праўдае» гэтую дапамогу; 2) пасыўныя адносіны да калектывізацыі—з чым зьяўляюцца слабы ўдзел у калектывах вясковых камуністыч; 3) адмаўленьне ад барацьбы з кулаком і спробы заклячыць з ім мір за кошт уступак яму ў розных практычных справах.

У нас яшчэ не пераваліся людзі, якія схільны гаварыць: у вясковых арганізацыях ня можа быць ухілаў, там ёсць асобны памылкі камуністыч, але няма правай небяспэкі.

Адзін з сакратароў вясковага РК Віцебскай акругі выказаў гэта ў формуле: «у вёсцы няма глыбы для правага ўхілу».

Гэтыя гаварышчы са сваім абыватальскім падыходам да правай небяспэкі аб'ектыўна граць на руку вярхоўным нам элементам. Факты клясавай барацьбы з кулаком і выпадкі ідэалістычнага дэзартыства з гэтага фронту асобных партыйцаў—праходзяць міма гэтых «спакойна» настроеных таварышоў.

А між тым, на апошнім пленуме ЦК УсеКП(б) тав. Сталін гаварыў, што найбольшая пагроза правай небяспэкі існуе ў мізавых вясковых зьвоньнях партыі.

Гэта трэба ясна зразумець перш за ўсё кіруючаму складу нашых вясковых партарганізацый.

Сутнасць правай небяспэкі ўсё аднолькава: яна заключаецца ў тэндэнцыях, якія фактычна выдудь да ўзмацненьня буржуазных і дробна-буржуазных элементаў над сацыялістычнымі.

Аднак, ва ўмовах вёскі правае небяспэка мае свае «арыгінальныя» рысы, якія выяўляюцца зараз. Прыблізна іх можна выказаць наступным: 1) амазаньне важнасці работы сярод беднаты, лічачы яе «лодырнай» часткай вёскі. Адсюль настроі дапамагаць толькі сярэдняку, які «праўдае» гэтую дапамогу; 2) пасыўныя адносіны да калектывізацыі—з чым зьяўляюцца слабы ўдзел у калектывах вясковых камуністыч; 3) адмаўленьне ад барацьбы з кулаком і спробы заклячыць з ім мір за кошт уступак яму ў розных практычных справах.

Гэтыя пасабныя выступленьні тут-жа на сходах сустракалі адпаведны адпор. Таварышом растлумачвалася памылка. Так, напрыклад, на партсходзе Тамваеншпіталю—«Усе таварышчы, якія наблыталі ў сваіх выступленьнях, пасыла растлумачыць ня тут-жа сазнаваліся, што яны не разабраліся, што трэба сур'ёзна прапрацаваць гэтыя пытаньні, што думкі, выказаньня ў выступленьнях, і зьяўляюцца правай небяспэкай».

«Выступленьне т. Прыёмшава сход асудзіў аднадушна і катэгарычна прананаваў яму разабрацца з пытаньнем аб правам ухіле. Прыёмшава прапанавана дакладна прапрацаваць прамову тав. Сталіна на пленуме МК і МКК і адозву ЦК УсеКП(б) да Маскоўскай арганізацыі. Гэты матар'ял тут-жа быў даручан Прыёмшава адскрам».

Партыйныя арганізацыі, заслухоўваючы даклады аб правам ухіле, не абмяжоўваюцца аднак, асуджэннем правага ўхілу і зьяўляюць аб падтрыманьні ЦК у барацьбе з ім. Большасць рэзалюцыяў заканчваецца канкрэтнымі прапановамі, якія павінны палегчыць барацьбу з правай небяспэкай у партарганізацыях Чырвонай арміі.

Гэта трэба ясна зразумець перш за ўсё кіруючаму складу нашых вясковых партарганізацый.

Сутнасць правай небяспэкі ўсё аднолькава: яна заключаецца ў тэндэнцыях, якія фактычна выдудь да ўзмацненьня буржуазных і дробна-буржуазных элементаў над сацыялістычнымі.

Аднак, ва ўмовах вёскі правае небяспэка мае свае «арыгінальныя» рысы, якія выяўляюцца зараз. Прыблізна іх можна выказаць наступным: 1) амазаньне важнасці работы сярод беднаты, лічачы яе «лодырнай» часткай вёскі. Адсюль настроі дапамагаць толькі сярэдняку, які «праўдае» гэтую дапамогу; 2) пасыўныя адносіны да калектывізацыі—з чым зьяўляюцца слабы ўдзел у калектывах вясковых камуністыч; 3) адмаўленьне ад барацьбы з кулаком і спробы заклячыць з ім мір за кошт уступак яму ў розных практычных справах.

Ці разумелі члены бюро клясаваў шкодзіць усёй гэтай справы? У тым-та і справа, што не разумелі, а значыць кнчаткова зышлі з клясавай павышці. Члены бюро ячэйкі, увёўшы кулака ў органы кааперацыі, хлопалі яго па плячы, кажучы: «Ганарыся Міхнечі, цябе раіла ячэйка ў каапартыў».

Тут ня трэба многіх довадаў: гэты партыйцы згубілі зусім клясвае навуццё і фактычна сталі простымі дапаможнікамі кулака.

Зразумела, паказаны выпадак не зьяўляецца тыповым для ўсіх вясковых ячэек. Аднак, недаацэньваць яго нельга, тым больш, што справа ідзе не аб асобных членах партыі, а аб бюро ячэйкі ў цэлым. Сакратар ячэйкі ня толькі не паліроўдзіў памылка, а відэавочна быў і ініцыятарам такой кулацкай тактыкі

Такім чынам, правае небяспэка ў вясковых арганізацыях пастае ва ўсёй сваёй рэальнасці. Насіцеламі яе зьяўляюцца тыя партыйцы, якія змыкаюцца з кулакамі і пнянудь за сабой іншых няўстойлівых партыйцаў.

Зразумела, што такія элементы будуць рашуча выкідвацца з рады партыі.

Барацьба з правай небяспэкай патрабуе, асабліва ў вёсцы, выразнай клясавай лініі ад кожнага работніка партыйца. З гэтага пункту погляду павінна расценьвацца партыйная і іншая работа кожнага.

Трэба яшчэ і шчыра растлумачыць партыйцам у простае зразумелае форме пастановы партыі, асабліва апошніх пленумаў.

РК на справе трэба кіраваць работа: ідэалістычнай барацьбой ячэек з правай небяспэкай, сваячасова да-

ПРАМЫСЛОВАСЬЦЬ БССР у 1927-28 г.

На апошнім пасяджэнні прэзідыуму ВСНГБ былі падагледзены паярэднія вынікі рэспубліканскай прамысловасці за мінулы 1927-28 год.

На вгледзены на рад адмоўных момантаў кан'унктурнага парадку, 1927-28 год адзначаецца поўным коьм касіям і класіям зрукам наперад беларускай прамысловасці. Гэтыя зрукі тлумачацца больш шырокім скарыстаньнем будаўніцтва мінулых гадоў і прыкметным адраўленьнем самога апарату прамысловасці.

Прыроет вядуцкі прамысловасці БССР у параўнанні з мінулым годам адзначаецца паводле паярэдніх даных у 26 проц. у той час, як на ўсім Саюзе прамысловасць вырасла на 23 проц. Найбольш высокі ўзровень прыросту прадукцыі паказалі прамысловыя галіны: машына-

ільна-прадзільная і харчавая прамысловасць, у зьвязку з сырцовымі і рынковымі труднасцямі (зьямяшчэнне спажываньня піва і дражджэй).

У цэлым па рэспубліканскай прамысловасці вытворчая праграма выканана з некаторым павышэннем.

У параўнанні з мінулым годам ёсць некаторае палепшаньне ў галіне працы. Лік работчы у параўнанні з мінулым годам вырас на 9 проц., дасягаючы такім чынам 25.000 чалавек.

Прэзідыумам ВСНГБ адзначана рэзкае адхіленьне прадукцыйнасці працы і зарплат ад плянавых меркаваньняў. Праектаваны рост зарплат з 7% проц. дайшоў да 15 проц. утой час, як выпрацоўка работчага ў дзень замест прадугледжаных 26 проц. прадзільнасць толькі на 13-16 проц.

гортвання прамысловасці, зьявілася сырцовае пытаньне. Адчуваюцца труднасці ў забеспячэнні часткі прамысловасці патрэбным сырцом. Апрача ненармальнага забеспячэння прамысловасці сырцом, наглядзілася таксама пагоршаньне якасці і асартыменту сырцу (тканіна для швейнай прамысловасці, ільна-валякно для прадзільнай прамысловасці, шкло для акулярнай ф-кі і г. д.).

На гледзячы на неспрыячныя ўмовы, мы ўсё-ж маем параўнаўча добрыя вынікі ў галіне зьніжэння сабекошту прадукцыі, якая ў параўнанні з мінулым годам зьніжана на 5,2 проц. Максімальнае зьніжэнне паказалі шклотрест (14,7 проц.) і махорачная ф-ка (12,8 проц.), а найменшае зьніжэнне — Харчтрест і Лесбел.

Прэзідыумам ВСНГБ адзначана рэзкае адхіленьне прадукцыйнасці працы і зарплат ад плянавых меркаваньняў. Праектаваны рост зарплат з 7% проц. дайшоў да 15 проц. утой час, як выпрацоўка работчага ў дзень замест прадугледжаных 26 проц. прадзільнасць толькі на 13-16 проц.

гортвання прамысловасці, зьявілася сырцовае пытаньне. Адчуваюцца труднасці ў забеспячэнні часткі прамысловасці патрэбным сырцом. Апрача ненармальнага забеспячэння прамысловасці сырцом, наглядзілася таксама пагоршаньне якасці і асартыменту сырцу (тканіна для швейнай прамысловасці, ільна-валякно для прадзільнай прамысловасці, шкло для акулярнай ф-кі і г. д.).

На гледзячы на неспрыячныя ўмовы, мы ўсё-ж маем параўнаўча добрыя вынікі ў галіне зьніжэння сабекошту прадукцыі, якая ў параўнанні з мінулым годам зьніжана на 5,2 проц. Максімальнае зьніжэнне паказалі шклотрест (14,7 проц.) і махорачная ф-ка (12,8 проц.), а найменшае зьніжэнне — Харчтрест і Лесбел.

гортвання прамысловасці, зьявілася сырцовае пытаньне. Адчуваюцца труднасці ў забеспячэнні часткі прамысловасці патрэбным сырцом. Апрача ненармальнага забеспячэння прамысловасці сырцом, наглядзілася таксама пагоршаньне якасці і асартыменту сырцу (тканіна для швейнай прамысловасці, ільна-валякно для прадзільнай прамысловасці, шкло для акулярнай ф-кі і г. д.).

На гледзячы на неспрыячныя ўмовы, мы ўсё-ж маем параўнаўча добрыя вынікі ў галіне зьніжэння сабекошту прадукцыі, якая ў параўнанні з мінулым годам зьніжана на 5,2 проц. Максімальнае зьніжэнне паказалі шклотрест (14,7 проц.) і махорачная ф-ка (12,8 проц.), а найменшае зьніжэнне — Харчтрест і Лесбел.

Своє прамисловське виробство на 23 проц. Найбільш високі темпи приросту продукції наваляні керамічна, шкляна, метала-спрацювальна, лінійна, напівпровідникова і мажоранна прамисловськість. Прямітне розвидчє аtrimалі таксама папарова і скрарая прамисловськість.

Оскарченне дыпрацоўкі паказалаушы на прыпыненне тэмпу раз-

виробства на 7,4 проц. дайшоу проц. у той час, як дыпрацоўка сабочага у день замест прадугаджаных 26 проц. навалічылася толькі на 18-16 проц.

Як на ненармальную зьяву, можна паказаць на невыстарчала пабэрду дысцыпліну працы.

Асноўным фактарам, які зрабіў

не павышэння вытворчасці адносні правага ўхілу, папрыярчых адносні правага ўхілу і нават у некаторых выпадках, адлюстраванья у сваіх выступленьнях правага ўхілу.

Так, напрыклад, газета «Красная Звезда» (САВО) ад 20-ХІ паказала: «Пытанні і спрэчкі на дакладках паказалі, што яшчэ ня ўсе таварышы, як след заабыраліся ў гэтых пытаньнях, нават азнайшліся і такія, якія ўпершыню толькі на гэтым сходзе пачулі аб правай небяспецы».

«Іншыя таварышы не ўявілі сабе і таго, адкуль увялася правая небяспечка. Думаець, што гэтай небяспечкай заражана толькі Маскоўская

партыяны палегчыць барацьбу з правай небяспечкай у партарганізацыях Чырвонай арміі.

«Разам з тым,—зазначаецца ў рэзалюцыі Самаркандскага партсходу,—партсод лічыць, што барацьба з антыпартыйнымі ўхіламі можа быць праведзена паспяхова толькі пры тэй умове, калі ў барацьбе за леныскую партыйную лінію прымуць удзел шырокія партыйныя масы, што магчыма толькі пры шырокім разгорванні самакрытыкі і правільна ажыццэўленай унутрыпартыйнай дэмакратыі».

С. Б.

Заводы не загрузжаны сырцом

Чаму істала трэст ня выканаў поўнасьцю заданья

Поўныя гадавыя даныя аб зніжэнні сабекошту прадукцыі на металічнай прамисловасці пакуль ішлі няма.

Паўгадовыя даныя даюць некаторыя зніжэнне сабекошту прадукцыі.

Так, завод «Чырвоны Кастрычнік» (Віцебск) атрымаў заданьне знізіць сабекошт прадукцыі на 7,5 проц. Фактычна, кропант сабекошту прадукцыі знізіўся ў першым квартале на 8,66, а ў другім парэнаўта да заданья—на 10,1 проц.

Завод «Рухавік Рэвалюцыі» (Гомель) такома было дана заданьне знізіць сабекошт прадукцыі на 7,5 процантаў. Фактычна заданьне на зніжэнні не выканана. У першым і другім кварталах сабекошт прадукцыі знізіўся на 9,79 проц.

Зусім другі малюнак са зніжэн-

нем сабекошту прадукцыі на заводзе «Чырвоны Кастрычнік» (Ворша).

Было дана заданьне знізіць сабекошт прадукцыі на 6,9 проц. У першым квартале зніжэнне дасягнула 10,14 проц., а ў другім квартале сабекошт знізіўся толькі на 5,5 проц.

На заводзе «Інтэрнацыянал» (Рэчыца) заданьне далёка ня выканана. Так, у першым квартале сабекошт прадукцыі знізіўся толькі на 4,5 проц., а ў другім—на 4 проц. Заводжа атрымаў заданьне знізіць сабекошт прадукцыі на 6,9 проц.

Малы працант зніжэння сабекошту прадукцыі на апошніх двух заводах тлумачыцца тым, што заводы ня былі загрузжаны сырцом, што выклікала прастоі, заводы забяспечваліся сырцом у значна меншай норме, чым меркавалася прамфіналямам.

Вялікая доля віны падае тут на

Металтрэст, які сваячасова не паклапаціўся аб забяспячэнні заводаў.

Зніжэнне сабекошту прадукцыі на большасці заводаў Металтрэсту дасягнута, дзякуючы росту прадукцыйнасці працы на 13,4 проц.

У рабоце на зніжэнні сабекошту прадукцыі вялікую ролю адыграла рабочая маса праз свае вытворчыя парады.

Па 9 буйных прадпрыемствах металічнай прамисловасці за год адбыліся 23 вытворчыя і 23 цэхавыя нарады. На вытворчых нарадах прысутнічала 1.561 чал.

Пытанні, звязаныя са зніжэннем сабекошту прадукцыі, працоўваліся пры актыўным удзеле саміх рабочых.

У. Б.—н.

Прапрацаваць і глыбока вывучыць паставы пленумаў

Завастрыць ідэвую барацьбу супроць правага ўхілу і прымірэнства

Агульным акрыты сдох ячэйкі КП(б)В Менскага рабфаку, заслухавшы доклад аб выніках дыставадскай пленумаў ЦК УсёКП(б) і КП(б)В, поўнасьцю ўзважана паставою пленуму і далучаецца да рэзалюцыі, прынятай Менскім партарктывам на даклад тав. Гамарніка.

Сход з задавальненнем адзначае сваячасовасць ваставоў пленуму, асабліва:

1) Аб рашучым курсе на індустрыялізацыю (кантрольныя лічбы на 1928-29 г.

забяспячаюць хуткі тэмпы індустрыялізацыі).

2) Аб ўзмацненні тэмпу ўдэлу і сацыялістычнай рэканструкцыі сельскага гаспадаркі.

3) Аб тым, што адначасова з барацьбой супроць рэшта трацізму, неабходна асабліва завастрыць ідэвую барацьбу супроць правага ўхілу і прымірэнства.

4) Аб ўзмацненні ўцягненні рабочых і работніц з вытворчасці, а таксама сельска-гаспадарчых рабочых і батракоў у партыю, адначасова правёўшы чыстку партыі ад усіх элементаў, якія разлажыліся, зьдзіўляюцца ідэалізмам, варожымі, якія сваімі ўчынкамі падрываюць аўтарытэт партыі і справу сацыялістычнага будаўніцтва.

Сход лічыць, што ўсе паставы, аднадушна прынятыя пленумам, будуць практычна праведзены ў жыццё пры бязумоўным бальшавіцкім адданстве і агуртаванасці радоў партыі вакол яе ЦК.

Сход даручае бюро ячэйкі выправаць наказ рабфакаўна, які падае на вавакі аб тым, якую грамадскую працу ён павінен правесці на месцы, выхаваным з паставоў дыставадскай пленумаў.

Бюро ячэйкі даручаецца змяніць вырашэннем пачатку і рэспандунай заданьяў на абавязковым вывучэнні кожным партыйцам паставоў пленумаў ЦК УсёКП(б) і КП(б)В.

Ці можна так адносіцца да паставоў парткалектыву

«З чым я ня быў згодзен, таго ня выконваю» (Парткалектыў заводу «Чырвоны Металісты», Віцебск)

Больш двух год у нас працуе ў якасці дырэктара т. Браткоў. Больш двух год у парткалектыве гавораць аб безгаспадарчасці і грубасці Браткова. Але толькі гавораць, а ён пастарому—што хоча, то і робіць.

Мясцаў 6 таму назад у Віцебску была камісія ЦК і ЦКК КП(б)В, яна прысутнічала і на агульным сходзе нашага парткалектыву, на якім шмат гаварылася аб безгаспадарчасці т. Браткова. Шмат аб Браткове гаварылі на працягу трох вечароў, у якія цягнуўся партсход. Напрыздаўся Браткоў і даваў апалаваць перад сходам рабочых супроць партыйцаў. Але і пасля сходу і пасля камісіі ўсё застаецца пастарому за выключэннем таго, што з боку Браткова ўзрастае бюракратызм і грубасць.

На адным з ядзюніх пасяджэнняў бюро парткалектыву стала пытаньне аб выкананні тав. Братковым, як партыйцам, дырэктару бюро калектыву. І што-ж? На заўвагі таварышоў аб невыкананні некаторых пунктаў паставоў т. Браткоў сказаў: «Зраўмема, паставоў, у якім я ня быў згодзен, я ня выконваю».

І на выступленні членаў бюро райкому, якія паказвалі на палатні-

сёнае мы маем поўную аднадушную адносіну пленуму.

Але сапраўдна, а не папарова («алігуа, алігуа») барацьба, аб якой гаварыў тав. Сталін, патрабуе непрымірнай барацьбы з кожным канкрэтным вынадам антыленинскіх ўхілаў. Не іх трэба накіраваць жорсткаю бальшавіцкую прынцыповую крытыку.

І вось і праз гэтыя і не капае некаторым вясковым арганізацыям. У гэтым сэнсе характэрным зьяўляецца прыклад Юравіцкай ячэйкі КП(б)В

За лепшую якасць працы з кандыдатамі

Значны рост партыйнай арганізацыі кандыдатаў партыі (2.675, або 30,2% з усёй партарганізацыі) вымагаецца асабліва увагі з боку партарганізацыі да справы палітычнай падрыхтоўкі кандыдатаў для пераводу іх у сапраўдныя члены партыі, асабліва кандыдатаў партыі—рабочых.

Да сучаснага моманту гэтай працы не аддаецца выстарчальнай увагі. У складзе нашай партарганізацыі ёсць кандыдаты з 6-8 гадовым кандыдацкім стажама, г. зн. кандыдаты з 1921-1923 г. Такія налічваюцца 26 чалавек, з 2-4 гадовым стажама—919 чал., а з 27-28 г.—1.731 чал. Бясспрэчна, што сярод кандыдатаў партыі ёсць даволі вялікая колькасць рабочых, кандыдацкі стаж якіх даўно знішоў, але якія не пераводзяцца ў члены з прычыны палітычнай непадрыхтаванасці, неактыўнасці і г. д. Аб гэтым сведчаць і лічбы пераводу і прыёму рабочых у партыю. Калі за 27-28 г. з агульнага ліку прынятых у партыю рабочых складаліся 70,9 проц. да агульнага ліку прынятых, дык сярод пераведзеных з кандыдатаў у члены партыі рабочыя складаліся толькі 54,1 проц. Гэта гаворыць аб тым, што перавод рабочых з кандыдатаў у члены партыі адстае ад прыёму і гэтым самым у складзе партарганізацыі ўтвараецца вялікая колькасць кандыдатаў з пратэрміраваным стажама.

Праведзеная наядуна праверка кандыдацкага складу савецкіх ячэйкі і ячэйкі навуцальных устаноў паказала, што адным з найбольш слабых месц у рабоце ячэйкі з кандыдацкім складам, зьяўляецца зусім невыстарчальная паставоўка працы на пачынальніцтвах кандыдатаў.

Бюро ячэйкі даручаецца змяніць вырашэннем пачатку і рэспандунай заданьяў на абавязковым вывучэнні кожным партыйцам паставоў пленумаў ЦК УсёКП(б) і КП(б)В.

літпадрахтоўцы кандыдатаў.

З 302 кандыдатаў правяральных толькі па ячэйкам навуцальных устаноў, слаба падрыхтаваных палітычна аказалася 128 чал., або 42,4 проц., а 23 чал., або 7,6 проц. зусім ня ведалі статуту і праграмы партыі. Значная частка кандыдатаў перагулярна чытае газеты, алгетуль адстае ад бягучага палітычнага жыцця.

Размеркаванне партабавяжцаў сярод кандыдатаў паставулена неадвальнаюча. Партыйная і грамадская работа даецца таварышам падрыхтаваным, якія раней выявілі сябе на рабоце, а таварышы, якія сябе не выяўляюць, слаба ўцягваюцца ў працу. З гэтых-жа правяральных 302 чал. зусім ня маюць партыйных і грамадскіх абавязкаў 55 чал., або 18 проц.

Кастрычнікаў пленум АК КП(б)В завастрыў увагу партыйнай арганізацыі на неабходнасці ўзмацніць перавод з кандыдатаў у члены партыі, асабліва рабочых, але, ня гледзячы на гэта, і пасля пленуму праца па пераводзе з кандыдатаў у члены партыі ня ўзмоўнілася.

Таму ва усёй працы ячэйкі і райкомаў неабходна аддаць больш увагі на палашаньне якасці падрыхтоўкі кандыдатаў партыі, бо інакш мы будзем мець з году ў год павялічэнне кандыдацкага складу ў нашай арганізацыі і адрыў часткі кандыдатаў ад партыйнага жыцця.

Ва усёй працы з кандыдатамі павінен быць устаноўлены сістэматычны кантроль над выкананнем грамадскай працы кандыдатамі партыі, прымаванымі да вытворчых ячэйкі, вайсковых часцей і г. д., практыкуючы індывідуальныя справадачы кандыдатаў на бюро і агульных сходах ячэйкі.

Ячэйкі і РК КП(б)В павінны дабіцца таго, каб пытанні пераводу кандыдатаў у члены партыі ставіліся сваячасова ў тэрмін, устаноўлены статутам партыі. Аб кандыдатах, асабліва служачых, якія сябе за час прабывання ў кандыдацкім складзе, ня гледзячы на прынятыя з боку ячэйкі меры выхаваньча характару, ня выявілі, трэба па сканчэнні кандыдацкага стажу ставіць пытаньне аб магчымасці далейшага прабывання ў партыі. Гэта дасць магчымасць сваячасова падрыхтаваць кандыдатаў партыі для пераводу ў сапраўдныя члены партыі, а тых, якія не захацелі сябе падрыхтаваць, адсець.

З. П.

Ад Рэдакцыі: Рэдакцыя паведамляе, што заўвага ў артыкуле тав. Амбросенка («Да дзесяцігоддзя першага зьезду КП(б)В»), які змяшчаў у № 284 «Зьвязды» зьяўляецца аўтарскай, а не рэдакцыйнай, што рэдакцыя лічыць абавязковым старэйшаму т. Жылуновічу з яго апошнімі выступленьнямі ў тэатральнай дыскусіі няправільным, а таму лічыць змяшчэнне гэтай заўвагі ў

У ПАНСТВЕ ЧОРНАЙ КРЫВІ

Кожнаму, хто жыве ў СССР, прыходзіцца кожны день сутыкацца з нафтаю, газам, бензінам і мінеральнымі масламі.

Нафта ў наш век зьяўляецца буйнейшым фактарам у прамисловым жыцці краіны, а ў прыватнасці і ў жыцці наасобнага чалавека.

У нас нафтавая прамисловасць скаанцэнтравана на Каўказе—Баку, Грозны і Кубанска-Чорнаморскі раён—нов асноўная бацькаўшчына нафты ў СССР. Пераважаючае значэнне, бязумоўна, мае Бакінскі раён.

На сваім хемічным складзе нафта зьяўляецца складаным змяшаннем вугляводцаў, на сваім фізічным стане—гэта відкасьць зялёна-чорнага колору.

Ляжышчы нафты ў зямлі на рознай глыбіні аднаго і таго-ж раёну, пачынаючы ад 100 саж., а дыяметр ёсць шчыльна да 400 і больш сажняў. Шчыльна ў буравой даводзяцца да нафтавага пласту і з яго нафта часамі б'е на шчыліне з жалезных труб дыяметрам 12-16 цаляў пад моцным цісненнем на паверхню зямлі. Гэта тав звантыя фантаны, сутачны дэбэт якіх дасягае часамі 500.000 пудоў. Фантаны бываюць рэдкай зьявай і пры плянамернай рабоце нежаданым фактарам, бо псуець шчыліну, скарачаючы яе жыццё.

Звычайна-ж, дэрэвляцыйны спосаб эксіпэатацы, было так званая тарташэ. Нафта чэрпалася вялікім вядром, якое спускалася ў шчыліну на сталёвым канале, выпягвалася на паверхню, вылівалася і спускалася зноў на новую порцыю. Спускалася гэта вядро, якое называлася «жэлонкай» з асобнай шпулькі—«барабан» і прыводзілася ў рух паравой машынай.

Да 1920 году, да саветызацыі Баку, тут было каля 300 наасобных нафтапрамисловых фірмаў, з гадавой дабычай нафты ў 1919 г.—227.000.000 пудоў. Эксіпэатацыя вялася самым дражэжнікім чынам. Кожны ўласнік думаў толькі аб тым, як-бы яму хутчэй асаляніцца, ня думаючы аб захаванні непраў для пачомства. Дзякуючы непраўльнай паставоўцы

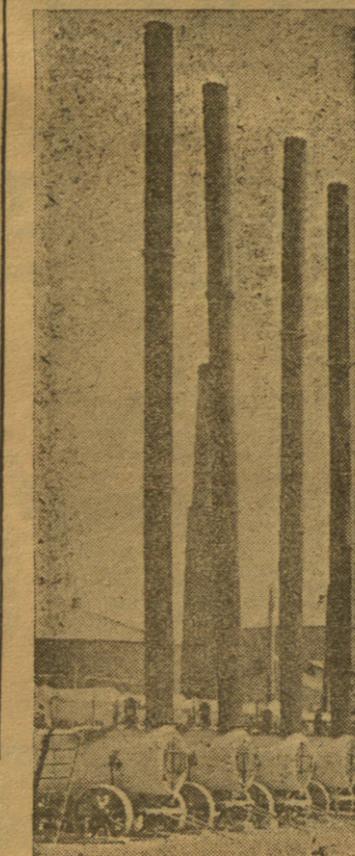
справы, цэлыя нафтаносныя пласты заліваліся вадою, шчыліны выходзілі са строю, нафтапрамыслоўцы ставілі новыя буравыя, выпягвалі з іх, што можна, і зноў кідалі іх. Саветызацыя Баку адбылася некалькі гаўней (1920 г.), чым у цэнтры Расіі, і вось нафтапрамыслоўцы, адчуваючы, што іх дні ў Баку таксама злічаны, выялі свае гаспадаркі злучнымі пля-

хам. У момант уваходу Чырвонай арміі ў Баку, савецкая ўлада атрымала ў спадчыну разбітыя машыны, паламанныя варштаты і дзесяткі тысяч халодных і гародных рабочых. Напавя народжанаму трэсту «Азнефть» у першую чаргу прышлось ўзяцца за забяспячэнне рабочых прадметамі першае патрэбы і толькі пасля гэтага—за арганізацыю вытворчасці. І вось прайшоў нейкі час і задзіміліся заводскія трубы, вагрукцелі калёсы на промыслах, вапрацавалі варштаты, дзякуючы нясуцыйнай рабоце бакінскіх рабочых, занятых у нафтавай прамисловасці. У выніку такой умоўленай работы праз 2-3 гады на руінах, што засталіся пасля нафтапрамыслоўцаў пачынаюць вырастаць новыя промыслы і заводы.

І калі ў 1920-21 годзе «Азнефть» уладыла 150 мільёнаў пудоў нафты, дык у 1927-28 г. гэта здабыча дайшла да 450 мільёнаў пудоў. За 8 год, з часу нацыяналізацыі, Азэрбайджанская нафтавая прамисловасць ня толькі адноўлена, але пашырана і сканструявана на новых тэхнічных і эканамічных пачатках. Тані вялізарны рост здабычы нафты мог адбыцца толькі дзякуючы нацыяналізацыі, якая аб'яднала наасобныя разрозненныя прыватнаўласніцкія гаспадаркі ў адзін магутны нафтавы трэст і скаанцэнтравала ў адным цэнтры і пад адным кіраўніцтвам усё віды работ.

Вялікая работа выканана ў галіне рацыяналізацыі здабычы нафты, сыстэма эксіпэатацы «жэлонкай» адмірае, на зьмену ёй прыйшла глыбокая помпа, якая пампе нафту са шчыліны. Гэты від эксіпэатацы значна таней ад старога спосабу. Буйным фактарам рацыяналізацыі нафтавай прамисловасці зьявілася электрыфікацыя ўсіх промыслаў на 95 проц. У звязку з электрыфікацыяй значна знізіўся і выдатак апапу на ўласныя патрэбы. Да дня нацыяналізацыі на апап ішло 15% усёй здабычы, а зараз гэты выдатак складае ўсёго толькі каля 4%.

М. ЦЯРЭНЦАУ.

Газавая батарэя

Супроць хвасьцізму і бюссэнсавай упартасьці

ЗАПАТРАБАВАНЬНІ РАБОЧЫХ УВЯЗАЦЬ З АГУЛЬНЫМІ ІНТАРЭСАМІ РАБОЧАЕ КЛЯСЫ І САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ

Па ўхабах кампаніі

(НОВА-БАРЫСАЎ)

Надаўна ў Нова-Барысаве адбылася нарада сакратароў партыйных і камсамольскіх ячэек, старшын фаб-заўмясцоваў і гаспадарнікаў па пытаньні аб ходзе кампаніі па перазаключэньні калдагавароў. Пасьля дакладу старшын райрабфюро тав. Васільева разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі.

Дырэктывы едуць на чарапах

Амаль што ўсе выступаўшыя адзначылі значнае спазьненьне в атрыманьнем дырэктывы. Кампанія па плане праводзіцца ў лістападзе і сьнежні месцы, усе кіруючыя органы надкрэсьліваюць недапушчальнасьць вацяжкі гэтага працы, але ўсе гэтыя органы значна спазьніліся са сваімі дырэктывамі.

ЦСПСВ разаслаў дырэктывы аб калдагавароў у канцы лістапада, Мен. АК КП(б)В—23 лістапада, паасобныя ЦП і гаспадарчыя органы прыслалі свае прапановы 5 і 6 сьнежня. Цікава, што ў прысланых дырэктывах няма канкрэтных лічбаў адносна фондаў павышэньня зарплат, а зьмешчаны агульныя лічбы па Беларусі, аб канкрэтных лічбах па паасобных прадпрыемствах «весткі будучь дасягаю дадаткова».

Гаспадарнікі, якіх кампанія не датычыць

Ёсьць такія гаспадарнікі, якія лічаць, што гэтая кампанія іх не датычыць. «Ліх трэст захоча, так і будзе, а мая хата з крам».

Напрыклад, на заводзе «Камінтэрн» дырэктар амаль зусім ня прысутнічаў на пэравах сходах, якія абгаворвалі прававую частку дагавору, а там дзе ён і быў—не выступаў у спрэчках, а толькі жартаваў:

— Крыйдэ, хлопцы, чаго там. А калі загадаеце зрабіць усё, што вы надумаліся, сёньня, ці заўтра?

Некаторыя гаспадарнікі (напрыклад, на заводзе Р. Люксэмбург) зусім не выступаюць на сходах. Прыдзе на сход рабочых, або на пасяджэньне фабзаўкому і маўчыць, як вады ў рот набраў. Чаму? «А тут я пасуны член саюзу, як праўленьне захоча, так тое і будзе».

У выніку такіх адносін вечныя, бяскончыя канфлікты. Бывае так: на сходзе гаспадарнік сам руку ўзняў і мае, галасуе за прапанову рабочых, а потым «каміфлітуе» ва ўсіх інстанцыях.

Абяцанкі-доцанкі

Паасобныя саюзныя ячэйкі не ўраўмелі тых дырэктывы, якія ёсьць у галіне калдагаворнае кампаніі. Так, групком харчавікоў сабраўся і пачаўшы: «У аьвязку з ростам дарагоўлі, патрабаваць 20 проц. надбаўкі і 50 проц. гарантаванага прырабтку». Рабочым абяцалі, што саюз даб'ецца прыбаўкі. Ці можна жартаваць в гэткімі рэчамі?

Ці гэта не «хвасьцізм» чыстае вяды. Старшыня заўкому «Камінтэрну» ідзе ў цэх і абяцае некаторым рабочым: «Пасьля перазаключэньня дагавору ты атрымаеш прыбаўку». Калі гаспадарнік заўважыў, што яшчэ невядома, каму акая прыбаўка будзе, старшыня заўкому адказаў: «Я ўжо гэтае пытаньне ўгадніў з ЦП».

Дробныя шкоднікі

Паасобныя адсталыя рабочыя імкнучыся скарыстаць гэтую кампанію для павышэньня сваёй зарплаты ўсімі спосабамі: псуець варштат і гэтым хочучь дабіцца меншай нормы выпрацоўкі (завод імя Р. Люксэмбург), зьмяшчаюць выпрацоўку, грунтуючыся на тым, што быццам, больш нішто ня можа выпрацаваць, а калі хто з сумленных рабочых змагаецца з гэтым, на яго сыняюцца пагрозы (фабрыка «Рабочы»).

Высоўваюцца зусім недарэчныя запатрабаваньні. На заводзе «Камінтэрн» знайшліся такія рабочыя, якія парашылі: нацельная блізіна, гэта таксама спэцпрэтка, няхай выдаюць нам блізіну, нагогул, калі можна садраць в прадпрыемства, дык «даеш».

А некаторыя камсамольцы падтрымліваюць такую «лілію».

Портарганізацыям—узмацніць кіраўніцтва

Кіраўніцтва парт'ячэек да гэтага часу было невыстарчальным. Многія парткалектывы і ячэйкі ніякіх дырэктывы прафарганам і гаспадарнікам не давалі, абмяжоўваючыся разгаваньнем на найбольш значныя ўхілы. Паасобныя партыйцы праўляюць у цэху слабую актыўнасьць і не перапакджаюць распаўсюджваньню дрэнных настроюў. Гэтыя недахопы можна аднесці і да камсамольскіх ячэек.

Трэба навесці рапучую барацьбу з хвасьцізмам паасобных партыйцаў і камсамольцаў, з хвасьцізмам паасобных прапрацаўнікоў, які праўляюцца пры гэтай кампаніі. Трэба ўзмацніць парткіраўніцтва кампаніяй перазаключэньня калектыўных дагавароў.

Я. С.—І.

2 спрэчныя пункты

Што патрабуюць хэмікі і на што ня згодзён Шклатрэст

Саюз хэмікаў скромна патрабуе ўплаты рабочай частцы РКК сярэдняга зарабтку за звышнормае насяджэньне.

Трэст-жа ад ўплаты адмаўляецца наперакор афіцыйнаму тлумачэньню КЗАП у тым, што ў звышнормае час пасяджэньні РКК павінны аплачвацца ў 1 з пал. разьмеры.

Але і саюз, і трэст забываюць аб тэй акалічнасьці, што для вядзеньня пасяджэньня РКК у звышнормае час патрабуецца згода адміністрацыі, як распарадчыцы крэдытамі. Паколькі гэта згода дана, адміністрацыя ўжо гэтым самым бярэ на сябе і аплату.

Цікава адзначыць, што трэст дабіваецца агаворкі ў калдагаворы, каб за час перад пачаткам пасяджэньня РКК у рабочы час не аплачваець.

Іншымі словамі, гэта значыць, што рабочы павінен страціць частку дзённай зароботнай платы за той час, што ён памые рукі і пераапрацэцца, раней чым ісьці на пасяджэньне РКК.

Калі так, ніхто з рабочых не захоча быць прадстаўніком у РКК.

***

Саюз настойвае на адлічэньні 20 проц. фонду эканоміі ад рацыяналізацыі ў запасы фонд на 1930 год на прадмет павышэньня зарплаты, апрама плянавага павышэньня.

Трэст адмаўляецца ўнесці гэты пункт у калдагавор, але ён тлумачыць гэты толькі тым, што «ня мае санцыі ВСНГБ».

Такая адмова трэсту зьяўляецца толькі замазваньнем прынцыповай няправільнасьці пастаноўні пытаньня саюзамі.

На папярэднім варыянце Дзяржплану па Беларусі намячаецца зьніжэньне сабекошту прадукцыі ў гэтым годзе на 5,3 проц.

Найбольш рэальным элемэнтам, які павінен будзе даць гэта зьніжэньне, зьяўляецца рацыяналізацыя вытворчасьці. Але ў рацыяналізацыі вытворчасьці ўдзельнічаюць два фактары: а) капітальныя ўкладаньні ў арамывсловасьць, б) узросшая актыўнасьць рабочае класы, акая ажыццяўляецца ім пры дапамозе вытворчых нарад, дзе ў парадку грамадзкасьці працуе думка над пошукамі больш танных спосабаў вытворчасьці.

Брандабоўскі.

Чубараўшчына ў каленіі „Абуджэньне“

15 хуліганаў учынілі зьдзека над зьняволенай удзельнікі ганебнай справы арыштаваны

БАРЫСАЎ. (Наш кар.). Каля вёскі Старая Слабада, што 20 вёрст ад Барысаве, знаходзіцца сельска-гаспадарчая каленія для зьняволеных—«Абуджэньне». У гэту каленію накіроўваюцца на работу зьячынцы, асуджаныя на кароткія тэрміны пазбаўленьня волі.

Увечары 24-га лістапада з удзелам камсамольцаў і сялян вакольных вёсак у каленіі была арганізавана вечарынка.

Калі ўдзельнікі вечарынка ўвайшлі ў азарт-танцы, сьпэвы, гармонік ужо не здавальнялі. Аднекуль зьявілася гарэлка і пачалася палойка.

У палойцы, апрача зьняволеных, прымалі ўдзел начальнік і наглядчык каленіі, некаторыя сяляне і камсамольцы.

Загадзя ўмовіўшыся, група зьняволеных з удзелам 4-х камсамольцаў напалі сялянку—зьяноўленую, 22-гадовую Клару Антаневіч, і, калі зусім ап'янены начальнік каленіі лёг спаць, хуліганы накінуліся на Антаневіч і па чарзе згвалцілі яе.

Гвалтаўнікі-хуліганы зрабілі «жывую чаргу». У Антаневіч пачаліся рвоты, але хуліганаў гэта ня трывожыла. Ня трывожыла іх і тое, што іх ахвіра стала няпрытомнай. Адзін за адным 15 чалавек зьдзекаліся над няшчаснай Антаневіч.

— Захоўвай строгаю чаргу—крычаў адзін з удзельнікаў гвалту, Струкан.

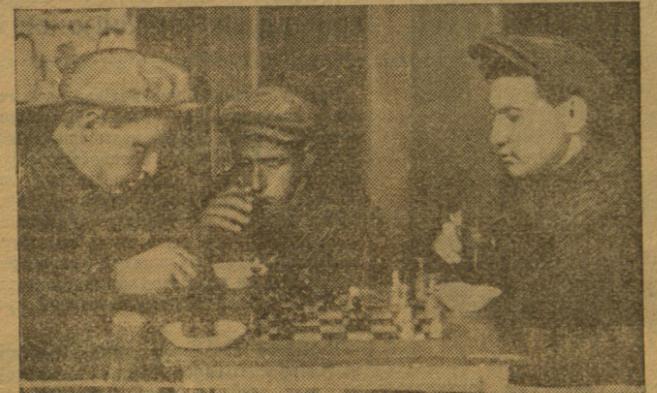
Чатыры камсамольцы: браты Аляксеі і Пётра Сацукевічы, Варкіні і яшчэ адзін, прозьвішча якога яшчэ невядома, былі актыўнымі ўдзельнікамі гэтага агіднага ўчынку.

Цікава тое, што хуліганы свабодна гулялі да 6-га сьнежня, калі Менская акруговая пракуратура выдала загад аб іх арышце.

Зара знаходзяцца пад вартаю 8 чал. Апрача таго, пракуратура загадала арыштаваць і прыцягнуць да адказнасьці начальніка каленіі і наглядчыка.

Былы памешчык—падпальшчык

АМСЬЦІСЛАЎ. (Наш кар.). У в. Кліна, Амсцьцяскага раёну, згарэла гумно бедняка Кузюгіна. Падпал бы зроблен былым памешчыкам Раханскім. Ул. у помсту за тое, што Кузюгіна пасяліўся на яго былой зямлі.

Культурная чайная ў Барысаве

Падрыхтоўка да веснявой сябы

ВОРША. (Наш кар.). Па акрузе распачалася падрыхтоўка да веснявой пасаўнай кампаніі. Мяркуюцца ачысьціць 12,370 тон насення, што дае лавалі чэньне супроць мінулага году больш як на 117 проц. Для гэтай мэты падрыхтоўваюцца 284 машыны па ачышчэньню асбожа. Акрамя іх будуць працаваць 45 перасоўных асбожаў. Для нагляду за сьвечасовым выкананьнем тэрміну ачысткі насення, на кожным 10 двароў вылучаюцца па аднаму ўпоўнаважанаму. Ачыстка асбожа будзе праводзіцца дармова.

Пол-ашуканец

ВОРША. (Наш кар.). Селянін в. Паўлавічы, Круглянскага раёну, Бычкоў наваўся на працу да пана пэўнага чарквы. Калі Бычкоў прышоў да пана за грашамі, то апошні закінуў яго на вечары і пасьля расьпітай пэўнага толькі зьявіў, што цяпер яны адзін другому нічога не вінаваты.

На патрабаваньне жонкі Бычкова заплаціць яе мужу грошы за работу поп зьбіў яе і выгнаў з хаты, а потым пусьціў чуткі, што сам Бычкоў зьбіў сваю жонку.

Народны суд прыгаварыў пана-ашуканца за павод на 1 месяц пазбаўленьня волі з суровым адмежаваньнем.

З. Барсана.

Да сьвяткаваньня 10-годзьдзя БССР

БАРЫСАЎ. (Наш кар.). Работа па правядзеньні 10-годзьдзя абвешчэньня Беларусі на Барысавшчыне пачата в 9-га сьнежня. Да сьвята будзе выпушчана спецыяльная праца «Барысав» за 10 год*. У часе сьвята ў Барысаве будзе адкрыта вялізная боляніца, якая на фабрыцы «Чырвоная Барэзіна», будзе зроблена акаляка ў пэнтры Нова-Барысаве вялізнага Дому Саветаў і пущан у Нова-Барысаве мажарным завод, пераабсталяваны з б. заводу імя Леніна.

Шкодніцтва ці надбайнасьць

БАРЫСАЎ. (Наш кар.). Гэтым днём на фабрыцы запахан «Чырвоная Барэзіна» рабочыя фанэрынага цэху заўважылі наўмысьля павараны варштат. Абураючы рабочыя запатрабавалі зарадка вывільні вінаватых. Па справе тэрмінова вядзецца сьледства.

Другі выпадак шкодніцтва выкрыт на гуде «Домбаль». Як вядома, гуде даручаны выраб лямпавага шкла для эканарту яго ў Эгіпет. Закачыкамі былі прысланы адвядзеныя ўзоры. Ня глядзячы на гэта, шкло робіцца не па ўзору, а меншага разьмеру. Каля 270.000 шт. лямпавага шкла на суму выш 10.000 рублаў, якое адпраўлялася на аданіях, не правяралася. Абураючы рабочы гуты «Домбаль» запатрабавалі падкладнага расьсьледваньня гэтага справы.

Паступленьне і-г. падатку

ВОРША. (Наш кар.). На 8-га лістапада за два тэрміны паступіла на акрузе падатку 987.349 р.

На першым месцы па выкапаньні адвядзены сталец Расьсяльскі (101,5 проц.), Дрыбінскі (101 проц.) і Коныскі (100,3 проц.) раёны, на апошнім месцы ідзе Коханаўскі, які выкапаў 90 проц. і Талячынскі—90,7 проц.

Слаба ідзе спягаваньне падатку па сьвечасых, ад якіх наступіла ўсяго 17,2 проц. падатку.

За парушэньне партыйнае лініі

ВОРША. (Наш кар.). За парушэньне лініі партыі акругком КП(б)В зьянаў з працы старшыню Круглянскага РКК Жолузава і Мсцьцяскага—Гайдэрава. На першага справа перадаана ў АКБ, а на другога—судова-сьледчым органам.

Краязнаўчы рух сярод студэнцтва

«Толькі на падставе дэталёвага веданьня самых малых куткоў краіны, мажліва правільная арганізацыя вытворчасьці і працы».

У. І. ЛЕНІН.

Краязнаўчы рух у Савецкім Саюзе захваліў шырокія колы грамадства. Рабочыя і сяляне ўзяліся на толькі за будаўніцтва, але і за вывучэньне сваёй краіны. Бо будаваць—значыць выпучаць. Гэты рух ня мог не закрануць і нашыя навуцальныя ўстановы, дзе падрыхтоўваюцца будаўнікі сацыялістычнага грамадства. Апошнія патрабуе абавязковага веданьня ўмоў краю, г. зн. моцнай падвоўкі ў краязнаўчым кірунку.

Вось чаму цяпер бярэцца напрамак у пабудове навуцальнага плянаў дэталёвага веданьня краіны. У гэтым сэкцыя прымаюць асобліва актыўны ўдзел прафэсары і навуковыя прадаўнікі. Сэкцыя мае рад камісій: флёрыстычна-батанічную, гідра-біялёгічную, заалёгічную, біялёгічную, якімі прароблена значная праца як у напрамку мэтадычнай падрыхтоўкі членаў камісій па азнаямленьні з фактычным матар'ялам аб'ектаў дасьледу, так і зьбіраньні цікавых матар'ялаў. Сэкцыя мае рад камісій на вывучэньні сабраны матар'яла на вывучэньне ваянкоў на Беларусі, дасьледваліся вадамы ваколіц г. Менску, зроблены геа-батанічны дасьледы ў Мазырышчыне (матар'ял рытуецца да друку), Полаччыне і апошні час выдудца дасьледы па вывучэньні падшэфнага ВДУ раёну Менічын. Распрацавана некалькі дакладаў па краіназнаўчым пытаньням на Беларусі.

Цікавы матар'ял быў прадстаўлены культурна-гістарычнай сэкцыяй на этнаграфічным вечары г-ва, дзе быў наладжан музей-выстаўка. Гэты сэкцыя працуе ў галіне вывучэньня архэалёгіі, гісторыі і матар'яльнай культуры. Матар'ялы, сабраныя студэнтамі ў часе 2-х экспэдыцыяў на Мазырышчыне і Полаччыне, а гэтак сама і па цячэньні р. Сьвіслачы (1-я экспэдыцыя ў 1925 г.). Некаторыя працы даклады падрыхтаваны да друку Рад матар'ялаў надаліся ў Дзяржаўны і Мазырскі музеі. Сэкцыя ўзяла кірунак вывучэньня рэлігійных поглядаў жыхароў асобных мясцовасьцяў.

Сэкцыя мовы і літаратуры рэспрацоўваецца цікавы матар'ял беларускага мастацкага фальклёру і дзялекталёгіі.

Напружана рад прац. Актыўна працуе на Беларусі.

ДА ПЕРАВАБІРАЎ САВЕТАЎ

Частковы прывал справаздачнай кампаніі ў Полацкім раёне—добры прыклад таго, якія дрэнныя вынікі дае слабая падрыхтоўка

Частковы прывал справаздачнай кампаніі, як сапраўды масавую палітычную кампанію, у Полацкім раёне праводзіўся ў пераважнай частцы ў адсуткі падрыхтоўкі. Гэты прывал паказаў, што падрыхтоўка рабочых і сялян да справаздачнай кампаніі—гэта не проста адна з форм пэаагаворы, а гэта глыбокая пэаагаворы, якая павіна праводзіцца ў выглядзе спецыяльнага курсу, які павінен праводзіцца ў выглядзе спецыяльнага курсу, які павінен праводзіцца ў выглядзе спецыяльнага курсу, які павінен праводзіцца ў выглядзе спецыяльнага курсу.

Добры прыклад таго, якія дрэнныя вынікі дае слабая падрыхтоўка

...Трэба правесці выбарчую кампанію, як сапраўды масавую палітычную кампанію, якая на тэрыторыі дасць такі-та процант камуністых у саветах, або 60 проц. аўну выбаршчыкаў, але згуртуе, мабілізуе масы вакол партыі...

На справаздачы зьявілася толькі 20 проц. выбаршчыкаў

У падрыхтоўку на ўцягнуты батрацтва і беднота (Полацкі раён)

Праверка ходу падрыхтоўкі да справаздачна-перавыбарчай кампаніі на Полацкім раёне выявіла рад важнейшых недахопаў.

Рад раённых арганізацый (КСУ, ЛКСМ) абмежаваліся пасылкай на месцы аб'яваў, прычым райком камсамолу яшчэ дагэтуль не разаслаў сваёй лісту палова ячэек. Раённая выбарчая камісія зрабіла адно пасаджэнне яшчэ ў кастрычніку і на гэтым скончыла працу. Акрамя зацверджаных тэрмінаў справаздачных і перавыбарчых сходаў, камісія ня мае ніякага пляну. Камісія не аслухоўвала дэкларацыі высковых выбарчых камісій, многія пытанні, звязаныя з перавыбарамі, вырашае сам старшыня камісіі. Камісія пакуль што не разгледзела ніводнай скары «лішэнцаў».

Яшчэ горнае становішча на мясцох. Зьяўрае на сябе ўвагу зусім слабая падрыхтоўка і абсалютнае няведанне нашых дырэктары.

Па радзе сельсаветаў выбарчых камісій складзены не на інструкцыі. Некаторая частка камісій да работы яшчэ не прыступіла (Махіраўскі і Тураўляўскі сельсаветы). У склад Тураўляўскай выбарчай камісіі ўвайшоў былі пісар прыстава, якога трэба пазбавіць права голасу. У Верхачанскую выбарчую камісію ўвайшоў замасны селянін, які ня мае выбарчых праў. Па радзе сельсаветаў (Тураўляўскі, Махіраўскі) сільным выбаршчыкаў яшчэ ня складзены, у Шацілаўскім і Алесаўскім сельсаветах на складзены спісы «лішэнцаў». У Сястронскім сельсавете спісы пазбавленых праў ня вывешаны; Семіленская выбарчая камісія даўна не магла вырашыць, ці трэба пазбавіць права голасу млынара, які наймае сезонна на 5-6 рабочых.

Трэба адзначыць, што колькасць «лішэнцаў» у гэтым годзе павялічылася: папрыклад, на Салыненскім сельсавете замест 6 «лішэнцаў» у мінулым выдзелена 60 чал., галоўным чынам, былых наглядчыкаў Струмскай турмы.

Справаздачы сельсавету ў большасці выпадках складзены няўдала — яны прасякнуты «прымірэнцкімі» настроямі, каб нікога не аздаляць; часта справаздачы носіць выключна сухі характар, шмат лічбаў і мала толку.

Справаздачы робяць у большасці выпадках старшыня сельсавету і сакратар, іншыя члены сельсаветаў няват не з'яўляюцца на сходы.

Яўка на справаздачных сходах вельмі слабая. На 4 участках прысутнічала менш 20 проц. выбаршчыкаў, на 2-х — да 23 проц., на іншых участках процант аўкі не перавышае 35 проц. Гэтыя лічбы больш за ўсё гавораць аб слабой падрыхтоўцы да справаздачнай кампаніі.

У масовых мясцох сходы былі сарваны на прычынах называных слабае аўкі і дрэннага апаўчачэння (Тураўляўскі, Ваірскі, Шацілаўскі сельсаветы), а таксама ў звязку з тым, што яны былі скліканы ў святоточны, кірмшовы дзень (Вудзюўскі і Семіленскі сельсаветы).

У шмат выпадках рэгістрацыя праў

Сход беднаты, прысвечаны перавыбарам саветаў

Чого чакаюць рабочыя ад новага гарсавету

БАРЫСАЎ. Гарадзікі свет ужо другі тыдзень праводзіць справаздачную кампанію.

Ужо адбыліся справаздачы на фабрыцы «Чырвоная Вярэзіна», на заводзе «Камінтэрн», на фабрыцы «Прафінтэрн», на сходах рабочых чыгучкі.

Заўважваецца надзвычайная актыўнасць і зацікаўленасць працай саветаў з боку членаў савету. Дэкларацыяў літаральна засыпаюць пытаннімі. Шмат людзей выступае ў спрэчку.

Большасць прамоўцаў спынялася на пытаннях добрабыту гораду. Рабочыя адначалі:

— Ваколіцы гораду слаба асьветлены і не забрукаваны, вясенню і ўвесну рабочы топіцца ў гразі, пастановы аб пракладцы тратуваўраў каля дамоў ня выкананы. Многія дэкаўляўскія абгарадзіліся калючым драгам.

— Слаба наладжана ахова парадку. У горадзе і ў Нова-Барысаве ёсць усюга адзін міліцэйскі пост у цэнтры. Міліцыянер «абслугоўвае» гандляроў: ён паведамляе, калі трэба адчыняць і зачыняць крамы. А ў Нова-Барысаве можна забіць, зарэзаць чалавека і ніхто не перашкоджае. Неабходна павялічыць лік пастой.

— Трэба пабудаваць мост праз раку каля дамы, бо гадзінамі прыходзіцца чакаць перавозу праз раку.

— Электра-станцыя працуе толькі да першай гадзіны ўначы, тады калі рабочыя канчаюць працу на другой зьмене. Цэпра вочы слепіць і дарогу дадому цяжка знайсці.

— Кіраўнікі сэкцыяў перагружаны работай і часта зрываюць пасаджэнні сэкцыяў.

На справаздачах гарсавету разгортаецца самая шырокая самакрытыка.

Я. Сіроцін.

сутных не вялася і процант аўкі ставіўся на «вока» (Сястронскі, Домнікі, Алесава).

Вельмі і вельмі слаба праведзена падрыхтоўка да кампаніі. Папярэднія сходы жанчын, батрацтва, беднаты і моладзі амаль не праводзіліся. Надзвычайна слаба ўцягнуты ў падрыхтоўку шырокі беспартыйны сялянскі актыв.

Раённая выбарчая камісія паставіла адмяніць сходы там, дзе аўка была ніжэй 20 проц., прапанавалі сельскім камісіям правесці паўторныя сходы і як належыць падрыхтаваць іх: для ўзмацнення работы паслаць на месцы рад раённых адказных працаўнікоў.

Чаму пазбавлены выбарчых праў

кандыдат у Кошыскі РВК і дырэктар заводу?

БЫЛЫЯ ГАНДЛЯРЫ—НА САВЕЦКІХ ПАСАДАХ

ВОРША. (Уласны кар.) У «Зьяўрае» сваячасова паведамлялася аб тым, што Кошыцкая раённая выбарчая камісія (Армашчэна) пазбавіла права голасу, як былых спекулянтаў і буйных уласнікаў: Наусіхіна—нам. дырэктара заводу «Пралетары», дырэктара лесніцкай Зобіна і кандыдата ў члены РВК—гандляра Прыгожына.

Для высвятлення таго, якім чынам яны ўперліся ў саветкія і гаспадарчыя органы, на месца быў камандзіраваны член АКК—РСЛ.

Сельзтва ўстанавіла, што Прыгожын—буйны саматужнік і мае вучняў. Кандыдатам у члены РВК ён трапіў у 1927 г. па рэкамендацыі... бюро РВК КП(б)Б.

Зобін—былы ўласнік лесніцкай, з 1922 г. па 1925 г. ён арандаваў гэты завод, а з 1925 г. ён «весамавіны» з'яўляецца дырэктарам лесніцкай і членам савету.

Наусіхін—ўласнік трох дамоў, да 1924 г. гандляваў яго жонка, а з 1923 па 1927 г.—ён сам; у 1927 г. Наусіхін наступіў бухгалтарам на завод «Пралетары».

Звар папытаньне аб трох «спецках» разглядаецца ў АКК—РСЛ.

Мітынг-пераклічка ў кавалерыйскай дывізіі

У часопх 16-скай кавалерыйскай дывізіі ідзе ўзмоцненая падрыхтоўка да перавыбарчай кампаніі.

16-скі кавалерыйскі полк правёў мітынг-спарбінтывы на лепшую падрыхтоўку да перавыбарчай.

На гэтым мітынгу быў кінуты выклік усім часыям дывізіі. Астатняя частка ўхвалялі выклік і ўступілі ў пераклічку.

Ва ўсіх часопх ідзе шырокая кампанія рэстаўмацыйна-важасці перавыбарчай і ўдзелу чырвонаярмейцаў у перавыбарчай кампаніі ў вёсцы. Правадзіцца конкурсы на лепшы ліст у вёску на тэму аб перавыбарках.

З 1-га студзеня пачынаецца справаздачная кампанія дэлегатаў гарсавету перад чырвонаярмейцамі. Вялікая ўвага зьвернута на сувязь пазвоў і дамабілізаваным чырвонаярмейцамі. Даміці сувязі вядуць перапіску з дамабілізаванымі чырвонаярмейцамі, даючы парадкі і растлумачэнні па паводу работы ў часе перавыбарчай кампаніі.

У суботу, 15-га снежня, адбудзецца агульна-дывізіійны мітынг-пераклічка ўсіх часопх, на якім будуць выдзелены на спарбінтывы астатнія часці гарнізону.

Падпольныя кулацкія сходы і папойкі

МАЗЫР. (Наш кар.) У радзе сельсаветаў Капатсвіцкага раёну кулакі вядуць ўзмоцненую падрыхтоўку да перавыбарчай. Так, у вёсцы Капачэвічах, Лучыцкага сельсавету, былы валасы старшыня Саладуха склікае нарады кулакоў і замаснікаў, наладжвае папойкі з метай быць выбраным у сельсавет.

Беднякі і сярэднякі на сваім сходзе заявілі, што яны не дапусьцяць Саладуху ў савет, што яны вычысьцяць з савету і тых з цяперашняга складу, якія знаходзяцца пад уплывам замаснікаў. У вёсцы Чамончавічы кулак падкаліў хлөө актывіста-бедняка, дзе агарэла 2 каровы, конь і сена. Кулак арыштаваны.

У вёсцы Колька кулацтва правяло нарад замаснікаў з папойкам, на якіх абгаворваўся новы склад сельсавету.

Кулакі высунулі кандыдатуру ў старшыню сельсавету замаснага селяніна Барыса Мірановіча. На папойках кулакі пілі за здароўе «свога старшыні» Мірановіча.

Б. Ш.

дзень ваколіч г. Менску, з'явіліся геа-батанічныя досьледы ў Мазыршчыне (матэрыял рыхтуецца да друку). Пачатковы і апошні час вядуцца досьледы на вывучэнні падшэфнага БДУ раёну Меншчыны. Распрацавана некалькі дэкларацый на тэму «Шаўкоўніцтва на Беларусі», наведзены ў некаторыя акругі шаўкаўнічыя чэрні. Таксама сабраны асабісты матэрыял, які вараз апрацоўваецца ў лябараторыях універсітэту. У апошнія дні арганізавана камісія геалёгічна-геаграфічная, пад кіраўніцтвам праф. Блюдуха.

Пачаткам развіцця краязнаўчага руху ў БДУ можна лічыць 1924 год, але шпэрнае развіццё яго наглядзецца толькі ў наступныя гады.

У 1925 г. адзіна-краязнаўчы аб'яднаўца ў гурткі, якія адшукваюць формы і змест працы. У 1926 г. яны робяць больш масавымі, а гэтага часу засноўваецца таварыства краязнаўства. 1927-28 г. вядзецца сыстэматычная праца па ўзмацненні краязнаўчай арганізацыі.

Зараз таварыства налічвае 258 членаў (1 студэнтаў і прафесараў) і мае 6 сэкцыяў, сэкцыямі ў кароткіх рысах выканана наступная работа:

Сацыяльна-эканамічная сэкцыя мае дзве камісіі: праўную і эканамічную. За апошні год распрацавана некалькі дэкларацый у часопісі «Рэвалюцыйная законнасць». Асабліва цікавыя: эканамічная становішча Тураўшчыны (па матэрыялах экспедыцыі ў Мазыршчыну), «Апека на Беларусі ў XVI ст.», «Судовыя рэформы ў 1925 г. на БССР». Гэтая сэкцыя робіць першыя рэальныя спробы ўцягнення эканамістых і працаўнікоў судовых устаноў у працу на краязнаўстве.

Прыродазнаўча-геаграфічная сэкцыя

1) Лічба падаана па стане да пачатку бігучага акадэмічнага году, цяпер яшчэ перарэгістрацыя не праведзена.

даныя часткі сярэдніх гаспадаркаў поўнае і сваячасовае выкананьне рэшты выплат з'яўляецца няцяжкім для ўсіх сацыяльных груп платнікаў.

З нядоімшчыкамі падатку з ліку найбольш замасных пластоў вёскі не абходна павесці самую рашучую барацьбу. Асабліва патрэбна заастрэць гэтую барацьбу з нядоімшчыкамі, абкладзенымі ў індывідуальным парадку.

Уся адказнасць за хуткае выкананьне гэтых дырэктывы павінна быць ускладзена на райвыканком і сельсаветы. Акрфінальды павінны забяспечыць выкананьне гэтых дырэктывы жывым і пастаянным кантролем. Райвыканком і сельсаветы, улічаныя ў паслаблены адносна гэтай часткі платнікаў, павінны быць выкрыты перад акрыўканкомамі, а таксама перад грамадзянка думкаю праз друк.

Рэалізацыя страхавых сум—другая задача, якая ставіцца перад фінорганамі. Трэба сказаць, што да апошняга часу фінорганы ў большасці выпадках адносіліся даволі бязважна да справы зборання страхавых выплат. Гэтыя адносіны ні ў якім рае ня могуць мець месца цяпер, калі задачы даяржстраху на вёсцы ўскладніліся і зрабіліся не пад сілу маладому і няўмоцненому яго апарату на мясцох. У гэтым годзе на БССР налічана страхавых сум вяршы 5 млн. рублёў, прычым 15-га снежня канчатковы тэрмін выплаты 50 проц. гэтай сумы. Між тым, на 15 лістапада сабрана ўсяго 10 проц. гэтай сумы. Такое становішча сьведчыць аб тым, што кампанія на зборы налічаных выплат зусім непалаўляра сярод лізавога саветкіга апарату аб'яваўшых прашэрагнага абкладчыкаў.

Уся адказнасць за хуткае выкананьне гэтых дырэктывы павінна быць ускладзена на райвыканком і сельсаветы. Акрфінальды павінны забяспечыць выкананьне гэтых дырэктывы жывым і пастаянным кантролем. Райвыканком і сельсаветы, улічаныя ў паслаблены адносна гэтай часткі платнікаў, павінны быць выкрыты перад акрыўканкомамі, а таксама перад грамадзянка думкаю праз друк.

Рэалізацыя страхавых сум—другая задача, якая ставіцца перад фінорганамі. Трэба сказаць, што да апошняга часу фінорганы ў большасці выпадках адносіліся даволі бязважна да справы зборання страхавых выплат. Гэтыя адносіны ні ў якім рае ня могуць мець месца цяпер, калі задачы даяржстраху на вёсцы ўскладніліся і зрабіліся не пад сілу маладому і няўмоцненому яго апарату на мясцох. У гэтым годзе на БССР налічана страхавых сум вяршы 5 млн. рублёў, прычым 15-га снежня канчатковы тэрмін выплаты 50 проц. гэтай сумы. Між тым, на 15 лістапада сабрана ўсяго 10 проц. гэтай сумы. Такое становішча сьведчыць аб тым, што кампанія на зборы налічаных выплат зусім непалаўляра сярод лізавога саветкіга апарату аб'яваўшых прашэрагнага абкладчыкаў.

Частвертая задача—гэты правядзеньне самаабкладаньня. У працягу снежня павінна быць праведзена ўся падрыхтоўча-арганізацыйная праца. У студзені неабходна будзе сабраць ня менш, як палову ўстаноўленай на сходах сумы. Трэба будзе падрыхтаваць цэлыя групы працаўнікоў, мабілізаваных для гэтых мэты партыйнымі і саветкімі органамі в тым, каб іх праца на правядзеньні самаабкладаньня ў гэтым годзе насіла характар суўзнае дапамогі вёсцы ў сэнсе больш хуткага паляпшэньня яе бытавых і культурных патрэб.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Усе гэтыя пытанні павінны быць разгледзены на сходах беднаты, прысвечаны перавыбарам саветаў.

Сэкцыя мовы і літаратуры распрацоўваецца паводу матэрыялу беларускага мастацкага фальклёру і дэкларацыі.

Надрукавана рад праф. Актывіўна ўдзел прымаюць прафесары М. М. Шотуховіч, І. І. Замоніч, П. А. Бузук.

Яўрэйская сэкцыя налічвае каля 25 асоб. Працуе па ўсіх гісторыка-эканамічных. Распрацоўваліся пытанні складаньня бібліяграфічнага матэрыялу старых яўрэйскіх часопісяў становішча яўрэйскага насельніцтва Тураў, рэкруцтва і інш. Сэкцыя арганізавала фальклёрную камісію. Некаторыя члены сэкцыі будуць працаваць над пытаньнем вывучэння сучаснага фальклёру сярод рабочых гораду Менску, у прыватнасці Меншчыны.

Апрача непасрэднай працы ў спецыялах БДУ, таварыства імкнецца праводзіць краязнаўчую работу па-за яго межамі. З гэтай мэтай студэнты—краведы наладжваюць шматлікую 1-ю экспедыцыю ў самы аддалены куток БССР—Мазыршчыну (Тураўскі раён). Сабраны цікавыя матэрыялы па прыродзе, гісторыі, эканоміцы, мэдыцыне і мове дзе базу для працы на цэлы год. Удзельнікі экспедыцыі разам з досьледамі праводзілі вялікую грамадзка-асветную працу сярод насельніцтва Мазыршчыны. Было прагнута 30 лекцыяў на розныя тэмы. У работу былі ўцягнуты і мясцовыя краведы. Мазырскі АК КП(б)В адначалі, што студэнты і навуковыя працаўнікі зрабілі вялікую справу, ня гледзячы на адсутнасць звычайнага матэрыяльнай базы. Цяпер таварыства рыхтуе выдаць асобны зборнік матэрыялаў экспедыцыі.

У ліпені 1928 г. наладжваецца 11-я шматлікая экспедыцыя студэнтаў у Полаччыну. Выдучаюцца помнікі старасьветчыны, аб'екты Полацкай прыроды, эканомікі і інш. Рад матэрыялаў будзе нааславаны ў мясцовыя музэй Полаччыны.

У мэтах папулярызацыі краязнаўчых ведаў і падрыхтоўкі кадры краведы, таварыства разам з ЦКБ арганізавала ў мінулым годзе курсы студэнтаў па краязнаўстве. Вялікай лічба краязнаўчага актыву атрымала мінімум неабходных ведаў у галіне краязнаўчай працы. Гэты першы крок да арганізаванай падрыхтоўкі кадры краведы ўліў у краязнаўчыя рэчышча новую маладую сілу—300 краязнаўцаў.

Такім чынам, студэнцтва БДУ ўжо мае пэўны дасягненні ў справе вывучэння Беларусі. Словы былога сакратара ЦК КП(б)В тав. Крыніцкага паслужылі сваячасовым штурхачом да ўдзелу студэнцтва ў практычных пытаньнях нашага будаўніцтва.

Тав. Крыніцкі гаварыў у 1926 годзе: «Неабходна студэнцкім арганізацыям у сваіх шэрагах злучыць тых людзей, якія любяць Беларусь, звязаныя ё ёю, лічаць сваім абавязкам і хочаць вярнуцца да тых рабочых і сялян, якія іх выдзелілі на вучобу. Неабходна ў гэтых арганізацыях высока ўзвыньць краязнаўчую працу, якая павінна будзе злучыць на сходах беднаты кожнае вёскі, уцягнуць у гэтую кампанію ўсю армію нашых культурных сіл на вёсцы».

Частвертая задача—гэты правядзеньне самаабкладаньня. У працягу снежня павінна быць праведзена ўся падрыхтоўча-арганізацыйная праца. У студзені неабходна будзе сабраць ня менш, як палову ўстаноўленай на сходах сумы. Трэба будзе падрыхтаваць цэлыя групы працаўнікоў, мабілізаваных для гэтых мэты партыйнымі і саветкімі органамі в тым, каб іх праца на правядзеньні самаабкладаньня ў гэтым годзе насіла характар суўзнае дапамогі вёсцы ў сэнсе больш хуткага паляпшэньня яе бытавых і культурных патрэб.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

Вось у асноўным важнейшыя задачы фінорганаў на бліжэйшыя месяцы.

ва-барысаўонім рабочым ключаў перадачы радыё-апарату гэта вузла старых радыё-рабочых Завілейскіх і іншых. Для абсталявання радыё-вузла імі былі, галоўным чынам, карыстаны старыя радыё-пры-

ёмніні. Зараз, дзякуючы Ісмаванню радыё-вузла, іоны рабочы можа прымаць радыё-перадачу па дроту ў сябе на кватэры. За трансляцыю рабочы нічога ня плаціць. На гэтым здымку — струнны арнестр нова-барысаўскага рабочага клубу ў часе вынанання музыкі перад мікрафонам радыё-вузла.

РАДЫЁВЯШЧАНЬНЕ І ГРАМАДЗКАСЬЦЬ

Вялікая зацікаўленасць мас да радыё не сустракае належнага водгуку ў грамадзкіх арганізацыях.—Трэба ажывіць працу Таварыства прыхільнікаў радыё.—Рабфак па радыё

Радыёвяшчальніцтва мае вялікае палітычнае значэнне і яму належыць удзяліць максимум увагі. Пакор радыёвяшчальніцтва неабходна стварыць адпаведную грамадскую думку, трэба паставіць пад крытыку шырокіх колаў слушаючай праграму вяшчання станцыі, бо апошняя паставлена ў нас яшчэ не на належную вышыню. Радыё, як вагару культурнай рэвалюцыі, не адводзіцца належнага месца ва ўсёй нашай палітыкаасветнай працы.

Радыё не заваявала яшчэ шырокай папулярнасці сярод шырокіх працоўных мас, асабліва сярод сялянства, дзе яно вылучаецца амаль адзіным найбольш даступным культурным адпачынкам і можа служыць тым вагаром, які падымае культурны ўзровень сялянства. У горадзе таксама радыё мае вялізнае значэнне, як адзін з галоўнейшых відаў культурнай працы ў нашых клубах, чырвоных кутках і г. д. Дарэчы ж яно не патрабуе асаблівай затраты сіл і сродкаў і можа быць усюды абсталявана.

Між тым, нашы прафсаюны і гаспадарчыя органы не ў дастатковай ступені выкарыстоўваюць радыё для таго, каб культурна запоўніць час адпачынку рабочых.

У шмат якіх таварышоў утварыліся свядомы адносіны да радыё і выкарыстоўваюць яго для таго, каб культурна запоўніць час адпачынку рабочых. У выніку мы наглядзем зрывы праграм-перадач з прычыны няважкіх асобных таварышоў на дачах, адмаўленьне ад іх і г. д. Падобныя адносіны змяняюць якасць перадач радыёстанцыі і выклікаюць варакавыя.

Арганізацыі, якія павінны былі б адкавіць радыёвяшчальніцтва і яго прымяненне ў масах, як, напрыклад, прафсаюны, вельмі мала зрабілі, каб наладзіць гэтую працу ў сваіх клубах і кутках. А з другога боку, сярод шырокіх мас рабочых і сялян наглядзецца

надвычайна вялікая зацікаўленасць да радыё асабліва за апошні год. Пра гэта яскрава сведчаць лічбы: на Беларусі на сённяшні дзень налічваецца каля 3 тысяч радыёўстаноўак з аўдыяфоннай у-

НА ЗДЫМКУ—трансляцыйны радыё-вузел новабарысаўскага рабочага клубу перадае радыё-газету.

калькі дзесяткаў тысяч чалавек (20—40). Такая зацікаўленасць патрабуе ад нас асабліва сур'ёзнага падыходу да радыёвяшчальніцтва. Асабліваю ролю ў справе дапамогі радыёвяшчальнай станцыі павінна аказаць Таварыства прыхільнікаў радыё. Але ў нас бяда заключаецца ў тым, што гэтае таварыства існуе на паперы і ўсім ніякай працы не праводзіць.

Адсутнасць працы ТПР у некаторай меры аб'явілася і на працы радыёвяшчальнай станцыі.

Трэба ажывіць працу Таварыства прыхільнікаў радыё і зрабіць яго сапраўднай масавай грамадзкай арганізацыяй. Яно, асабліва ў зімовы час павінна дапамагчы радыёвяшчальнай станцыі ў выкананні тых задач, якія стаяць перад ёю. Напрыклад, на зімовы час маркуецца правядзенне палага рэду надвычайна цікавых навукова-папулярных гутарак, ахопліваючых ровныя бакі нашай жыцця. Сюды ўвойдуць цыклі: гісторыя-рэвалюцыйны, які будзе ахопліваць рэвалюцыйны рух аж да нашых дзён і дзе гісторыя Беларусі будзе вызначыць дастатковы курс для масавага асянялення з ёю; «Як пабудаваны свет», «Тэхніка масам», «Навуковая арганізацыя працы ў горадзе і ў вёсцы», «Гутаркі з сялянамі». Маркуецца таксама арганізацыя рабочага радыё-універсітэту, або рабочага факультэту ў сельскага-гаспадарчым факультэце пі аздзяленням. У арганізацыі гэтага таварыства можа і павінна адыграць надвычайна вялікую ролю.

Правядзенне ў жыццё гэтых мерапрыемстваў магчыма будзе толькі тады, калі радыёвяшчальная станцыя будзе мець належныя сродкі і належны ўдзел шырокіх мас рабочых і сялян, якія сваёю крытыкай дапамогуць зрабіць радыё сапраўдным вагаром культуры. Арыёмчык.

Мым харчуецца Менск

следчая работа інстытуту санітарнай гігіены

на з дырэктарам інстытуту праф. Экзэмплярскім)

дзяржаўны санітарна-інстытут арганізаван установам назад.

інстытут мае поўнае абсталяванне ва ўстаноўках і на сваім рынку. Мяркуючы з-за тэрміна новае абсталяванне для работ у санітарнай тэхніцы.

тут звыклі развіццё работ у адукацыйнай сродна-навуковай адукацыі.

У Менску інстытут вывучае галоўныя прычыны забруджвання вадаправоду. Паводзіцца інстытуту, Эльвод ўжывае мер для палепшання якасці вады, асабліва сельскае вадазабеспячэнне і распакоўваецца праект рацыянальнае пабудовы інстытут развіццё тэхнікі на звышчарнае крыніцы вады ракі Сяваславы для ўжывання і новае мер да зніжэння зніжэння, каб такім чынам даць на сельскаму тораду каляна ракою для фізкультурных работ.

аддзел інстытуту робіць добракаснасць прадуктаў, рыхлівае населенства з каліна і іншымі мадэлямі. За ад інстытуту канстатаваў процант выпадкаў водпуску ітыву надобракасных прадуктаў, малочныя прадукты былі якаснамі на 87 проц., малако ітыву, ахладжваючыя напіткі—рыба і рыбныя прадукты—і г. д.

тут пранававу ахрэддзелу

аговы здароўя наладзіць сістэматычнае вывучэнне якасці прадуктаў, аднак, дзякуючы надзвычайнай абмежаванай колькасці санітарных дактароў, гэта работа не наладжана да апошняга часу. Аднак таго, інстытут заняты вывучэннем пытання ад якіх крыжоў, здароўя ці хворых, прадацца малако, а таксама даследуе спосабы палепшання якасці прадукцыі.

Інстытут двойчы абследаваў усё грамадзкае харчаванне ў г. Менску. Абследаванне выкліка рад дэфэктаў, як у абсталяванні, так і ў якасці абедаў і прадуктаў. На жаль, гаспадарчыя органы яны ня імкнуцца звышчарна дэфэктаў, выяўленыя інстытутам.

У бліжэйшым годзе пры інстытуце адкрываецца санітарна-тэхнічнае аддзяленне, якое прыступіць да вывучэння жылывага будаўніцтва гора. Менску і аглядывацца будаўніцтва ў вёсках.

Інстытут мае зараз усюго толькі 8 навуковых супрацоўнікаў. Таму што працаўнікоў, як след падрыхтаваных да навуковай работы ў галіне санітарны ў Беларусі няма, інстытут падрыхтоўвае іх з моладзі, якая выходзіць з ВДУ. Аднак таго арганізацыя курсу санітарных дактароў і лябарантаў.

На інстытут ускладзена вялікая работа па распакоўцы санітарнага законодаўства, да гэтае работы ўжо і прыступлена. Інстытут спадзяецца ў бліжэйшым будучым развіццё работу на толькі ў маштабе г. Менску, але і абслугоўваць усю Беларусь у пытаннях санітарнай гігіены.

МЕНСК

Падрыхтоўка да юбілейнай сесіі ЦВК БССР

Пачата падрыхтоўка да юбілейнай сесіі ЦВК БССР, якая будзе прысвечана 10-годдзю абвешчання БССР. Сесія адзінаццаці ў Менску 31-га снежня. Члены і кандыдаты ЦВК прыедуць у Менск да 30-га снежня і прымуць удзел у святкаванні юбілею на прадырэмствах, чырвонаармейскіх часцях разам з рабочымі, служачымі і чырвонаармейцамі.

Усім членам і кандыдатам ЦВК разасланы паведамленні аб парадку работ надыходзячай юбілейнай сесіі.

Выезд рабочых брыгад у вёску

12-га снежня выехала ў вёску для ўдзелу ў справядна-на-пераабырчай кампаніі рабочая брыгада зав. «Бальшавік» у складзе 5 чалавек. Брыгада будзе ў вёсцы два тыдні. Пасля гэтае работы сесіяй прымуць удзел у выбарах.

2000 студэнтаў—у вёску

Устаноўлены новыя тэрміны зімовых канікул Калегія Наркамасветы ўстанавіла для ВДУ БССР зімовыя канікулы з 28 снежня па 1 лютага з тым, каб скарыстаць студэнтаў ў вёсцы ў якасці дэкладчыкаў па пытаньні аб 10-цігоддзі абвешчання БССР.

Праўдзеным ВДУ запрапанавана арганізаваць рад інструкцыйных дакладаў для студэнтаў, якія выязджаюць у вёску. Усяго выедзе ў вёску каля 2000 студэнтаў. Адначасова калегія Наркамасветы паставіла не суарэчыць супроць канікул для студэнтаў 4 курсу лягонага факультэту Белар. с.-г. акадэміі ў 15 снежня пры ўмове, калі гэтыя студэнты будуць скарыстаны Наркамземам для работ па деса-

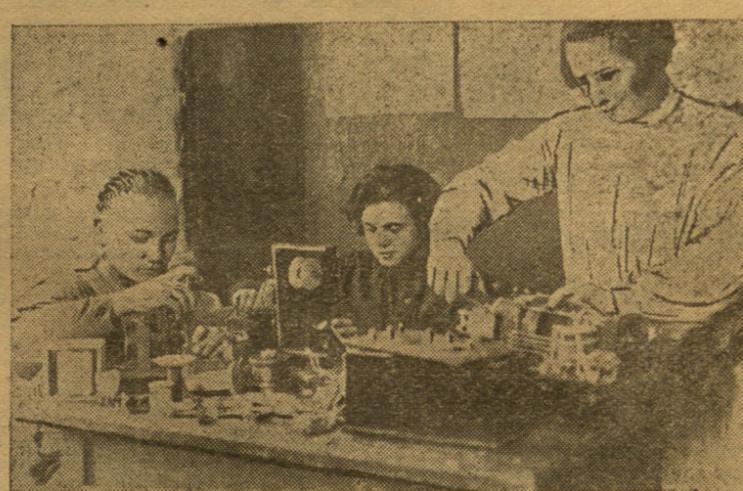
Пабудова новага 75-кватэрнага дому

Акцыянары таварыства «Домстрой» у бліжэйшы час прыступіць да пабудовы на рагу Камсамоўскай вул. і Карла Маркса новага 4-павярховага дому на 75 кватэр.

Першы этаж будзе адведзены для размяшчэння трэстаў. Кожная кватэра з 3—4 пакоў будзе мець ванну. На пабудову дому адпускаяцца каля 600.000 рублёў. У бліжэйшыя дні абвешчаецца ўсеагульны конкурс на ўсклад праекту дому.

Новы спосаб выпечкі хлеба

Менскі хлебазавод прыступіў да вопытаў выпечкі хлеба па спосабе вынаходніка Зенчэнка. Ужываньне спосабу Зенчэнка дае значнае палепшэнне якасці, патамненне кошту і павялічэнне прыпёку. Вопыты выпечкі хлеба па спосабе Зенчэнка праводзіцца на ўсіх хлебазаводах ССР.

Пры нова-барысаўонім рабочым клубе арганізавана тансама радыё-кансультацыя для вёскі. Тут а едча на толькі дармовая парада сялянонаму

радыё-прыхільніку, а дармова чыніцца і яго радыё-прыём нік. НА ЗДЫМКУ—РАДЫЁ-КАНСУ ЛЬТАЦЫЯ КЛЮБУ.

КІНО-ЭКРАН

„Э П І С О“—кіно „Культура“

«Эліс» не блізі ў агульнім фільме, разгортвае перад глядачом адзіна ў аніводаў забрання і русыфікацыі Каўкасу расійскімі заваяватэлямі ў 60-х гадох мінулага стагоддзя.

Міжар'я для фільму вельмі багаты і можна было на ім зрабіць свайго роду сэдэр. Але пастаноўшчыкам з Дзяржкінапрому Грузіі чамусці захачелася «падхатурыць» пад Дугласа Фэрбанкса.

Разгортванне фільму ідзе ўдала, в нарастаннем інтарэсу, але раптам гэрой фільму, грузін з Хэўсурэты, паказвае адуі фэнтававага мастацтва, аусім, як Дуглас Фэрбанкс у „Знаку Зоро“...

Гэтае зьбіванне на трукавы фільм выклікае толькі сьмех у залі. Глядзіца фільм ужо не з тым нарастаннем інтарэсу і сымпатыі да пакрыўджаных і ашуканых гораў, як раней. Праз гэта трапіцца сацыяльнае значэнне фільму.

У фільм прыплецена таксама каханьне гэрой-грузіна в Эліс, дачкой старшын. Але гэтае каханьне толькі

прыплецена і арганічна з ім ня зьбівавана.

Фільм, засьняты добра, мае цікавыя этнаграфічны матэрыял. Таксама добра паказана прырода Каўкасу. Шагул, фільм глядзіцца дэтка, толькі не пакідае на сабе моцвага ўражаньня. Гэта яго галоўная вагана.

С—кі.

Прыезд кіно-рэжысэра Ю. Тарыча

У Менск прыехаў у Маскву выдатны кіно-рэжысэр, пастаноўшчык фільмаў «Крыльзі хадона», «Капітанская дачка», «Лясная быль» Ю. Тарыч. Тав. Тарыч прывёз новы сцэнарый «Вір» (умоўна назва) з жыцця вучнёўскай моладзі Заходняй Беларусі. Гэтым дзім сцэнарый «Вір» падаецца на разгляд мастацкай рады пры Галоўмастацтве і пасля зацьверджання будзе перададзены Ю. Тарычу для пастаноўкі. Новае фільм будзе выпушчаны Беларэжківа да восні 1929 г.

Рацыяналізацыя швэйнай прамысловасці

З 17-га снежня фабрыка Меншвэй пераходзіць на выпрацоўку стандартызаванай прадукцыі. Фабрыка будзе вырабляць выключна жаночыя пальты, плашчы і дзіцячую вопратку. На выпрацоўцы жаночых пальтаў занята 400 рабочых, на выпрацоўцы плашчоў—120 і на дзіцячым адзенні—60 чалавек. Астатнія аддзяленьні фабрыкі ліквідуюцца і рабочы пераводзіцца на вышэйпаказаную выпрацоўку прадукцыі. Вішвэй будзе вырабляць мужчынскія гарнітуры, пальты і штаны. Гомшвэй будзе заняты выпрацоўкай мужчынскіх пальтаў, шта-

Перавод абойнай фабрыкі на дзье зьмены

Менская абойная фабрыка перададзена ў Ленінград 75 сатонаў абою на суму 450000руб. З 1-га студзеня 1929 г. абойная фабрыка пераходзіць на работу ў дзье зьмены. З біржы працы будзе ўзята лічце 75 рабочых.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

— У суботу, 15 снежня 1928 году ў клубе Карла Маркса, а 7-й гадзіне вечары, адбудзецца вечар дасягненняў бытавых саведкіх і прафесійных устаноў па прашы сродк хаччы. У фале—выстаўка дасягненняў. Пасля вечару—кіно. Выклікаецца 2-я дружна парада.

Міровіча, Сяляха і інш. Білеты ў каліцыярні дому. Пачатак а 8 гадзіне вечары.

— У вівэрэ, 16-ХІІ, у 11 гадзі раціцы ў малой залі клубу Карла Маркса адбудзецца чарговыя заняты на дзельнага камузу, на якіх т. Выдра прачытае лекцыю на тэму «Класы і

Чыя прапануюць замест каляд сьвяткаваць дзень абвешчання БССР

КІЛЬЦЬ ДЗЕНЬ ПОВЫШАЧЭННЯ БССР

На радзе заводаў і прадпрыемстваў рабочыя ўзялі пытаньне аб тым, каб дзень 31 сьнежня лічыўся працоўным днём. Рабочыя маркуюць адпрацаваць гэты дзень у адзін з дзён рэлігійных сьвят. Такім чынам рабочыя будуць мець магчымасьць сьвяткаваць адразу 3 дні: 30, 31 сьнежня і 1 студзеня. Такая пастаноўка пытаньня сустрэла падтрыманьне ў радзе прафсаюзаў. Наркампраца лічыць, што гэта мерарпрыемства павінна прыводзіцца ў парадку дагаворнасьці рабочых з адміністрацыяй.

Рабочыя і служачыя шклозаводу «Пралетары» на сваім сходзе паставілі каляд не сьвяткаваць, а замест гэтага дня сьвяткаваць 31-га сьнежня, дзень абвешчэньня БССР. Акрамя таго, сход зьвартаецца да ўсіх рабочых г. Менску пасьпедаць іх прыкладу.

Наркамзём для работы ў дзень будзе ўвесці два тыдні. Пасьля звароту гэтай групы будзе выслана другая брыгада рабочых заводу ў складзе 3-х чалавек.

Водпуск сала пайшычым
Гэтымі днямі ў ЦРК пачынае паступаць закупленая на Украіне партыя сала ў 15.000 пуд., якое каштавала ЦРК 250.000 р. З атрыманьнем гэтае парты горад будзе поўнасьцю забясьпечаны салам.

Здарэньні
ПАКРАЖА 200 р. — Крымшмуча затрымаў прастытутку Шафранска, якая ласкала ў прыказчыка пракалектыву пекароў Кузькоўскага 200 р.
60-ЦІГАДОВАЯ САМАГУБЦА. У в. Прудца, Менскай акруі, павесілася В. Жуя, 60 год. Прычына самагубства — сямейныя спрэчкі.

Барацьба з завенні на чыгунках
Прыняты рад мер да барацьбы з магчымым завенні на чыгунках Менскага вузла. Адрамантанам 2 сьнегаачысьціцеля. 12 сьнежня сьнегаачысьціцель праводзіў ачыстку ліній у бок Барысава, а ўчора па лініі Менск—Негарэлае. Загатоўлена неабходная колькасьць шчытоў і ласат.
Цягнікі да ўчорашняга дня прыходзілі ў Менск без сьпавьнення.

Пасля вечару—кіно. Вызначэньне 2-я дружна парадку.
— У пятніцу, 14 сьнежня, а 7-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні агітпропабілету (клуб Барла Маркса) адбудзецца металічная нарада кіраўнікоў дэкагацкіх столаў.
Просьба ўсіх кіраўнікоў зьявіцца без сьпавьнення.
МЕНАКРУГКОМ КП(б).
— ДОМ АСЬВЕТЫ. Сьвілья—кіно «Ася», пачатак а 7 г пал. і 9 г пал. гадз. увечары.
У панядзелак, 17 сьнежня—дэспут «Шляхі БДТІ» в удзелам: Баліцкага,

дзельнага кампуу, на якіх т. Выдра прачытае лекцыю на тэму «Клясы і класавая барацьба».
АПА Мен. АН КП(б).
Папраўка
Ва учарашнім нумары газ. «Зьвязда» у аддзеле «Не супакойнацца на дасягнутым зьніжэньні сабекошту прадукцыі», у артыкуле «12 проц. гауму» прапушчаны саглавак «гута «Пралетары», Менск».

Адказны рэдактар ЯН. АСЬМОУ.

С. Е. Н. Б. Н. Я. УТЭАТРЫ, КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР
ПЯТНІЦА, 14 СЬНЕЖНЯ. ДЛІА ПРАФСАЮЗАУ
НАД НЁМАНАМ
Білеты праз рабочую касу. ПРОДАЖ ВОЛЬНЫ

КІНО-ТЭАТР
Культура
КІНО **Чырвоная зорка**
КІНО **Інтэрнацыянал**
1-шы дзіцячы кіно-тэатр **Юны плянэр**
КІНО **Спартак**

БАЯВІК СЭЗОНУ 1928/29 г.
ЭЛІСО
НЯМЕЦКАЯ МАСТАЦК. ПАСТАНОўКА
«**ІЛОНА**» мастацкая драма ў 8 част.
У галоўн. ролі ЛІЯ-дэ-ПУЦІ.
Звыш праграмы 2 тыдзень гастролі вядомага сатырыка **СЯРГЕЯ ВРОНСКАГА**.
Толкі 3 дні—14, 15 і 16 сьнежня—2 фільмы ў адзін сьезон.
МАКС ЛІНДЭР у лепшай ролі **ЖОНКА САБЕІДА**
АДВАЖНЫ МУШКАЦЕР Аляксандрыя Шахразадзі з 1001 ночы
ГІСТАРЫЧНЫ ФІЛЬМ
Канец дынастыі Раманавых
Звыш праграмы—культурафільм «Волхаў буд».
Звыш праграмы гастролі фальетаніста-сатырыка **Грыгорыя Рагожына**
На экране выдатны фільм **НАМУС (Чесьць)** драма ў 8 ч.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1929 год
НА ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫ **ЖУРНАЛ**
БОЛЬШОЙ ЛИТЕРАТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ

КРАСНАЯ ПЛЮРЛИЯ

- СО СЛЕДУЮЩИМИ ПРИЛОЖЕНИЯМИ:
- 12 книг собрания сочинений **Экзона Геллеурси**
  - 12 номеров журнала **ИСКУССТВО ОДЕВАТЬСЯ**
В каждом номере свыше 100 иллюстраций и большая выколка швейных вещей
  - 12 номеров журнала для детей **ДЕТСКАЯ ПАНОРАМА**
привлечены лучшие современные авторы и художники по детской литературе
  - 12 номеров ежечасичного **литературно-художественного СБОРНИКА**

ОДИН РУБЛЬ
на 3 мес. — 3 руб., на 6 мес. — 6 руб., на 1 год — 12 руб.
для годовых подписчиков с приложениями
РАССРОЧКА ПЛАТЕЖА:
При подписке — 3 руб., в 16-му кварт. — 3 руб., в 15-му июня — 3 руб., в 16-му сент. — 3 руб.

С 2 приложениями **ИСКУССТВО ОДЕВАТЬСЯ** 1 мес. — 80 к.
на 3 мес. 2 р. 25 к. На 6 мес. 4 р. 50 к. На 12 мес. 9 р.

С приложением **ИСКУССТВО ОДЕВАТЬСЯ** 1 мес. — 70 к.
на 3 мес. 2 р. На 6 мес. 4 р. На 12 мес. 8 р.

С приложением **ДЕТСКАЯ ПАНОРАМА** 1 мес. — 50 к.
на 3 мес. 1 р. 40 к. На 6 мес. 2 р. 70 к. На 12 мес. 5 р. 60 к.

БЕЗ ПРИЛОЖЕНИЙ:
на 1 мес. — 40 к., на 3 мес. — 1 р. 20 к., на 6 мес. — 2 р. 30 к., на 1 год — 4 р. 50 к. Цена отд. номера в розн. продаже 10 коп.

Заказы и деньги (переводом) направлять по адресу: Ленинград, в Фонтанка, 87, Издательству «КРАСНАЯ ГАЗЕТА»

Государств. Издательство РСФСР
ПЕРИОДСЕКТОР
ОТКРЫТА ПОДПИСКА на 1929 год
на журналы ЦК ВКП(б).

Известия ЦК ВКП(б) Подписная цена на год 5 руб.	Коммунистическая Революция Орган Агитпропа ЦК ВКП(б) Подписная цена на год 8 р. 40 к.
КОММУНИСТКА Орган отдела ЦК ВКП(б) по работе среди рабочих и крестьян Подписная цена на год 4 р. 50 к.	Пролетарская Революция Подписная цена на год 12 руб.

— По всем журналам допускается рассрочка платежа. —
Подписка принимается: Минск, Отдел Подписки, Советская, 54, тел. 9-93.
" в магазине Советская, 71, тел. 8-65 и уполномоченными, снабженными специальным удостоверением.

— НАРКАМЗЕМ БССР АВВЯШЧЭ
АДКРЫТЫ АРХІТЭКТУРНЫ КОНКУРС
на складаньне праектаў будынкаў для калектывных гаспадарак
Вызначаны 16 прэміяў на суму 10.000 руб.
Апошні тэрмін прадстаўленьня праектаў—15 сакавіка 1929 г.
Праграму і ўмовы можна атрымаць па адрасе:
гор. Менск, Савецкая, 70, НАРКАМЗЕМ.

- Згубленыя і ўкрадзеныя дакуманты лічыць несапраўднымі**
Калярац. кніжка Шкляўскай М. І., выд. МПРК. 659	Камсам. кн. № 71677 Кузьміча М. М., выд. Менакр. ЛКСМБ. 666
Пашпарт Левінай М. Б., выд. Менскай міліцыі. 660	Лекавай кн. Кузьміча М. М., выд. Менакстрахкасай. 667
Пасьведч. Розентаўа Б. І., выд. музык. вальнай школы. 661	Пашпарт Януса К. І., выд. Менск. міліцыі. 670
Кааперацыйная кніжка № 1889 Велгурскага У. І., выд. Менскім спаж. т-вам «Земляроб». 662	Кааперац. кн. Селіванавай Э. І., выд. МПРК. 671
Цл. кн. № 656 Віньнікавай Г. З., выд. саюзам прапавсьветы. 663	Тры біржавыя талены і жетон на атрыманьне даламогі Саладуха Р. Ш., выд. Менскай біржай працы. 672
Вайск. кн. Лантаса У., выд. Барысаўскім вавькаматам. 664	Біржавая картка Фішэр С. М., выдан. Мен. біржай працы. 673
Цлёнская кніжка Кузьміча М. М., выд. саюзам транспартнікаў за № 317548. 665	Тры біржавыя талены Корчык А. І., выдазеныя Менскай біржай працы. 674

Да ўварі ўсяго прафсаюзага актыву
на 1929 год **Падпісвайцеся на 1929 год**
на 2-хтыднёвую часопісь
„ПРАФРУХ БЕЛАРУСІ“
орган ЦСПСБ і ЦП саюзаў Беларусі.
Не павінна быць ні аднаго прафактывістага, ні аднаго камслужу, рабчэкому, клубу, чырвонага кутка, у якіх ня было б часопісі
„ПРАФРУХ БЕЛАРУСІ“
ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: на 12 мес.—2 р. 20 к., на 6 мес.—1 р. 15 к.
ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: а) у РВА ЦСПСБ—Менск, Дом Працы, б) ва ўсіх паштова-тэл. аддзлях і агенцтвах, в) ва ўсіх аддзлях зьяных газет «Известия» і «Правда», г) у упоўнаважаных РВА ЦСПСБ. РВА ЦСПСБ.

З сьнянешнім нумарам газэты «Зьвязда» разаслана часопісь **„Большавік Беларусі“** № 11 (за лістапад)

Камсамольскі білет Дзявалоўскага А. Я. выдан. Менакруккома ЛКСМБ. 675
Кашп. кн. Якуціча С. А., выд. МПРК. 676
Бірж. картка Шустэр Г. Н., выд. Мен. біржай працы. 677
Пашп. Фрыдланд Э. Х., выд. Менскай міліцыі. 678

Газэта „Зьвязда“
з дадаткам часопісі **„Большавік Беларусі“**
на месяц **КАШТУЕ 1 р. 10 к.**

У ВЫПАДКУ
неакуратнай дастаўні **ГАЗЭТЫ**
званецце па **2-49**
тэлефону